

MÜCADELE AHLAKI

KENDİ LİDERİNİN KALEMİNDEN
BANGSAMORO MÜCADELESİ

Selamet Haşimi

MÜCADELE AHLAKI
KENDİ LİDERİNİN KALEMİNDEN
BANGSAMORO MÜCADELESİ

Mücadele Ahlakı

Kendi Liderinin Kaleminden Bangsamoro Mücadelesi

Orijinal Adı: Bangsamoro Mujahid, His Objectives and Responsibilities

Yazar: Selamet Haşimi

Çeviren: Murat Uyar, Hüseyin Oruç

Genel Yayın Yönetmeni: Dr. Ahmet Emin Dağ

Yayına Hazırlık: Ümmühan Özkan

ISBN: 978-605-5260-17-0

Baskı: Ocak 2018

Kapak ve Sayfa Tasarım: NuhunGemisi

İHH
İNSANI YARDIM VAKFI

İNSAMER
İHH İNSANI VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
BHH İNSANİTARIN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مركز البحوث الإنسانية و الاجتماعية

İNSAMER, İHH İnsani Yardım Vakfı'nın araştırma merkezidir.

Bu eserin tüm hakları mahfuzdur. Yazarın ve yayıncının izni alınmaksızın kitabın metni herhangi bir formda yayımlanamaz, kopyalanamaz ve çoğaltılamaz. Ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Karagömrük Mh. Kaleboyu Cd. Muhtar Muhittin Sk.

No. 6 PK. 34091 Fatih-İstanbul

www.insamer.com // info@insamer.com

Baskı

Pelikan Basım

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Odin İş Merkezi No. 28/1 Topkapı/İstanbul

Tel: +90 212 613 79 55

MÜCADELE AHLAKI KENDİ LİDERİNİN KALEMİNDEN BANGSAMORO MÜCADELESİ

Selamet Haşimi
(Moro İslami Kurtuluş Cephesi Lideri)

Çeviren
Murat Uyar
Hüseyin Oruç

2018

İNSAMER

İHH İNSANI VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
IHH HUMANITARIAN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مركز البحوث الإنسانية و الاجتماعية

Nebevi cihadı biz ondan öğrendik. Bizlere her daim Müslümana yaraşır bir siyasi duruşu ve ümmet felsefesini öğreten cennet mekân Prof. Dr. Necmettin Erbakan Hocamıza; Filipinler’de Bangsamoro Müslümanlarının hak ve hukukunu koruyan ve bunun mücadelesini şer’i usuller çerçevesinde veren Moro cihadının kutlu önderi Üstad Selamet Haşimi’nin manevi ruhaniyetine; bugün Filipinler’de devam eden barış görüşmelerini büyük bir titizlikle yöneten Hacı Murat İbrahim’e; Bangsamoro Barış Süreci İzleme Heyeti üyesi olarak Moro mücadelesinin parçası olan İHH Mütevelli Heyet Başkan Vekili muhterem Hüseyin Oruç’a; İHH Yönetim Kurulu üyesi ve Moro temsilcisi Ömer Kesmen’e saygılarımızla.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
GİRİŞ	5
BİRİNCİ BÖLÜM	
BANGSAMORO MÜCAHİTLERİNİN AMAÇLARI	
VE YÖNTEMLERİ	7
Ölüm Kalım Savaşı	9
Amaçlarımız	12
Amaçlarımızı Gerçekleştirmenin Yolları	14
I. Davet Çalışmaları	14
II. Cihad	15
1. İman	17
2. İlim	18

3. Organizasyon	22
4. Gerçek Müslüman Üyeler	25
5. Kardeşlik, Birlik, Dayanışma ve Üyeler Arasında İş Birliği	25
6. Disiplin	27
7. Doğru Siyasi Çizgi ve Yol Haritası	29
8. Metanet ve Kararlı Liderlik	31
9. Güç ve Silah	32

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL ESASLAR	41
I. İdeoloji	43
II. MILF'in Ahlaki Prensipleri ve Değerleri	44
III. Genel Politikalar ve İlkeler	46
IV. Düşman Unsurlar ve Mücadele Yolları	50
V. Mücahit Kardeşlerime Tavsiyeler	50
VI. Halkımızın Sorunlarını Çözmenin Yolları	52

EK

MORO MÜSLÜMANLARI ÜZERİNE	55
--	-----------

ÖNSÖZ

Devrimci hareketlerin önündeki en büyük zorluk amaçlarını net bir şekilde ortaya koyamamalarıdır. Bu zorluk Moro İslami Kurtuluş Cephesi (MILF) için çok daha fazla ön plana çıkmaktadır. 1980’li yıllarda MILF’i kurduğumuzda, 20 yıldan fazla Moro Ulusal Kurtuluş Cephesi (MNLF) çatısı altında devam eden Bangsamoro’nun özerklik mücadelesinin İslami bir hareketle çok da bağlantılı olmadığını farkındaydık.

Bu nedenle elinizde bulunan ve Üstad Selamet Haşimi’nin kaleme aldığı *Mücadele Ahlakı: Kendi Liderinin Kaleminden Bangsamoro Mücadelesi* isimli kitabı yayımladık. Bu eseri yayınlamaktaki gayemiz, topluluğumuzdaki insanların net hedeflere ve belirli sorumluluklara sahip olmaları için ihtiyaç duydukları rehberi kendilerine sunmaktır. Halkımızın mücadelesini destekleyen gerçek bir İslami hareket olarak bizim için bu kitabın yayınlanması, Bangsamoro mücahitlerinin bilgi ve becerilerinin artırılmasına katkı sağlama adına önemli bir zaruretti.

Bu kitap;

1. Bangsamoro mücahitlerinin hedefleri ve bu hedeflere ulaşmak için kullandıkları araçları,
2. Dava ve cihadı iman ve bilgi çerçevesinde birleştiren yaklaşımları,

3. Özellikle gerek bireysel gerekse örgütsel disiplin açısından sahip olunması gereken değerler çerçevesinde hareketin üyeleri arasında kardeşlik, birlik, dayanışma ve iş birliği duygularının pekiştirilerek hareketin güçlendirilmesi gibi birçok önemli konuyu ele almaktadır.

Üstad Haşimi bu eserde ayrıca aşağıda belirtilen ilkeler doğrultusunda benimsenecek doğru siyasi çizgiyi ve izlenecek programı da ortaya koymuştur:

1. Her tür toplumsal hareketin istikameti, onun yapısı ve siyasi çizgisine dair felsefesi ışığında tanımlanmalıdır.
2. Hareketin lideri kendinden emin ve kararlı olmalıdır.
3. Mücahit liderin dayanıklılık ve metaneti, cihadın en önemli gücüdür.

Sosyal eşitsizliklere ve adaletsizliğe son vermek adına birçok alanda alternatif yaklaşımlar ve öneriler sunmak üzere filizlenen Bangsamoro hareketi ve MILF ile toplum ve gösterilen çabalar arasında bağlantı kurabildiğinden, Üstad Selamet Haşimi'nin kitabının tam vaktinde çıkmış bir eser olduğu muhakkaktır. Kitapta yalnızca gerçek İslami hareketlerin anlaşılmasına yardımcı olacak kuramsal ve manevi yaklaşımlara değil aynı zamanda örgütsel politika geliştirme uygulamalarına, hareketin kurumsallaştırılmasına ve MILF destek kampanyalarının gerçekleştirilmesine dair perspektiflere de yer verilmektedir.

Kitapta uzun yıllardır toplumumuzun kaderi haline gelmiş siyasi, iktisadi, sosyal ve dinî pratiklerin uygulanması ile ilgili sıkıntıların çözümünün Yüce Allah'ın izniyle bizim elimizde

olduğunun da altı çizilmektedir. Bizim dışımızdakilerin, diğer bir deyişle insanlarımızın acılarını ve derterini daha önce hiç hissetmemiş yabancıların, bizim sorunlarımıza ne gerekli ilgiyi göstereceğini ne de çözüm bulma konusunda bizden daha etkin olabileceğini düşünmek gerçekçi olmadığı kadar mantıklı da değildir.

Üstad Haşimi'ye göre en zorlu durumlarda mücadeleye devam etme yönündeki dayanıklılığımız, cesaretimiz, becerimiz ve kararlılığımız zafer yolunda belirleyici olan temel unsurlardır. Düşmanla olan amansız çatışmaların ardından geçen 10 yılı aşkın süre sonunda fark ettik ki, bizler güçlü bir karaktere, fiziksel zorluklara dayanabilme yetisine ve zafere ulaşana kadar mücadeleyi bırakmayan bir ruha sahibiz. Daha güçlü bir çalışma ve fedakârlıkta bulunma isteği, belki daha fazla mücahidin bu uğurda can vermesi, Allah'a olan daha da kuvvetli bir inanç ve İslam'a yönelik derin bağlılık, amacımıza ulaşmamız için ihtiyacımız olanın özeti mahiyetindedir.

MILF mücahitleri ve geniş Bangsamoro grupları fiziksel, manevi ve iktisadi kaynaklarını bir araya getirebilir, Kur'an ve sünneti savunabilir ve içinde bulunulan duruma daha sistemli bir yaklaşım getirilmesi için bu mütevazı göreve dâhil olabilirler. İnşallah bu şekilde toplumumuzu ve vatanımızı baskı ve sömürgecilik esaretinden kurtaracağız.

Hacı Murat İbrahim

Moro İslami Kurtuluş Cephesi Başkanı

GİRİŞ

Güney Filipinler’de Bangsamoro Müslümanlarının verdiği silahlı mücadele ne sadece Moro Müslümanlarının toplumdaki meşru konumlarının mücerret bir savunmasıdır ne de gasp edilmiş topraklarında somut bir arazi sahipliği davası veya meşru bir özerklik meselesidir. Bilakis, Bangsamoro Müslümanlarının kendi vatanlarında İslam adına kendi ayakları üzerinde kuracakları bir yönetim sisteminin inşası mücadelesidir.

Ayrıca bu hareket -bazı çevrelerin yanlış bir şekilde inandığı gibi- ne Hristiyanlık karşıtıdır ne de geleneksel hassasiyetleri bünyesinde barındıran *Datuizmi** yıkmaya yöneliktir.

Moro İslami Kurtuluş Cephesi (MILF), mücadele odaklı bir yapı olup tüm siyasi renklerin yelpazesinde Allah’ın kelimasını yüceltmeyi ve üstün tutmayı (i’layi kelimetullah) yegâne amaç edinen bir harekettir. Bu amaç, hareketin kaçınılmazı, olmazsa olmazıdır. İslam’da devlet yönetimi ve şeriat, etle tırnak gibi birbirinden ayrılmaz bir gerçekliktir. İslam dinini yönetsel bir müeyyide olmaksızın tatbik etmek, imanı kırmak veya budamaktır ki, bu

* *Datuizm*: Eski Moro toplumunu geleneksel kurallar çerçevesinde yöneten ve *datu* olarak adlandırılan liderlerin oluşturduğu yönetim sistemidir.

da İslam dışı bir durumdur. İslam'a (Kur'an ve sünnete) göre bina edilmemiş bir yapı, kesinlikle İslami bir yönetim değildir. Bu mütevazı çalışmanın birincil muhatabı, öncelikle Bangsamoro hareketinin mücahitleridir. Çalışma, onların birbirleriyle olan ilişkilerine rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Aynı zamanda bu çalışma, özellikle Güney Filipinler'de yaşayan Müslümanların yaptığı cihadın usul ve esasını anlamak isteyenler için de yardımcı bir eser mahiyetindedir.

Bu eser, MILF'in çekirdek kadrosuna yönelik verdiğimiz bazı önemli dersler ve eğitimlerdeki konuşmalarımızın bir araya getirilmesiyle meydana gelmiştir. Dolayısıyla bu çalışma tamamıyla şahsımın fikirlerini yansıtmakta olup etkilerinin sebep olacağı sorumluluk ve taşıdığı anlam da yine şahsıma aittir.

Selamet Haşimi

Moro İslami Kurtuluş Cephesi
Merkez Komite Başkanı

BİRİNCİ BÖLÜM

BANGSAMORO MÜCAHİTLERİNİN
AMAÇLARI VE YÖNTEMLERİ

Ölüm Kalım Savaşı

Bangsamorolu her fert, bir ölüm kalım savaşı verdiğimizizin idrakinde olmalıdır. Bu bir hayatta kalma savaşıdır. İslam mirası ve mukaddesatının mevcudiyetinin imha edilmesine karşı verilen bir mücadeledir.

Bizler belki de şu an tarihimizin en kritik aşamasıyla karşı karşıyayız. 10 yıldan daha fazla bir zamandır toplumumuz geçmişte belki de hiç olmadığı kadar ağır ve kötü şartlarla imtihan olmakta. Bütün çabamız, dinimizi savunmak ve Bangsamoro halkının onurunu koruyarak cihad şuuruyla yalnızca Allah'ın rızasını umarak meşru hakkımız olan özerkliğimizi elde etmektir. Bunun aksi için çalışan, çabalayan, ihanet eden herkes tahmin ettiğinden daha kötü akıbetlere duçar olacak ve hak ettiği cezayı alacaktır.

Herkes, nihai amacımızın sadece Allah'ın isminin yüceltilmesi olduğunu ve bu uğurda cihad etmekte olduğumuzu bilmelidir. Bizler bu ulvi amaca matuf bir inançla mücadelemizi sürdürmeliyiz. Amacımız bu süreçte zulme ve baskıya mahal vermeksiz fenalık ve azgınlıklara karşı savaşmak, adalet ve ihsana engel

olacak sistemlere kaşı direnmektir. Bu hedef ancak ve ancak yönetimin takva ve adalete (hakkaniyet ve doğruluğa) dayalı bir hayat anlayışını muhafaza etmesiyle gerçekleşebilir.

Yıllar boyunca halkımızın yaşadığı bütün sıkıntı ve sorunların temelinde, bizlerin meşru hak ve taleplerinin karşılanması için çalışmak yerine, sadece iktidarda kalmayı amaç edinen, inancını yitirmiş fasit liderlerin olduğu artık herkesin malumudur. Bu meyanda bizim açık çağrımız, halkımızın genel menfaatlerini ön planda tutan ve onlara hizmet eden mütedeyyin ve Allah'tan korkan liderlerin görev başına gelmesidir; yönetmek veya yönetimde olmak, cihad anlayışımızın önüne geçmemelidir.

Temennim, bu kitapta yer alan bölümlerin MILF'in bütün üyelerine ve bu davaya bihakkın destek verenlere yol göstermesi ve gelecekte bu davada etkin rol oynayacak liderlerin yetişmesine rehberlik etmesidir. Zira her şeyden önce görevimiz, Kur'an ve sünnete bağlı liderlerin himayesinde, adil ve sosyal bir düzen kurmaktır. Bu görev kolektif, aynı amacı matuf ve koordinasyon içinde planlı hareket edebilen bir yapıyı gerektirmektedir. Bu hedefimizi iki şekilde yerine getirmeyi umut etmekteyiz: İlk olarak amaç ve hedef odaklı, kendini geliştiren liderler yetiştirmek ve hareketin farklı kademelerinde işlerin sevk ve idaresinde gerekli sorumlulukları alan kadroları oluşturmak. İkinci olarak da liderlik mekanizmasını dönüştürebilen, yetkiyi zafiyet ve layık olmayan kişilerden alarak takva sahibi, Allah'tan korkan, ehliyet sahibi kadrolara devretmek. İşte bu şekilde bütün amaçlarımızı yerine getirmeyi umut etmekteyiz.

Bu iki temel husus, hem cihadımızı yerine getirirken hem de MILF'in ortaya koyduğu bütün eylemlerde en önemli referansımız olacaktır. Bununla birlikte yine bu iki esasın gözetilmesi, başta harekete mensup bütün fertler ve halkımız olmak üzere MILF'e bağlı tüm kardeşlerimizin ikili ilişkilerinde de büyük önemi haiz bir mevzudur.

Devrim hareketi içerisinde yer alan bazı kimseler, cihadın mahiyeti konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarından, mücadelemizin yegâne amacının sadece topraklarımızı özgür kılmak olduğunu düşünmekte ve kurulacak olan yönetim sistemine gereken önemin verilmediğini iddia etmektedirler. Bu meseleden hareketle belirtmek gerekir ki, insanların çoğu, herhangi bir yönetim sistemini seçme konusunda bir hak veya ayrılacağına sahip olduğunu düşünse de günümüz yönetim sistemleri bugün ya Batı merkezli ya da materyalist başka bir sisteminin kopyasıdır. Oysaki bu yönetim sistemlerinin hiçbirisi insanların faydasına değildir. Bizim yönetim sistemi konusundaki temel farkımız ise şudur: Biz, Allah yolunda cihad anlamına gelen İslami devrimler için, yönetim sistemimizin özünü Kur'ani prensipler ve Peygamber (sav) sözlerine olan bağlılık üzerine inşa etmekteyiz. Bundan dolayı toplum için yönetim biçimi meselesi, tam olarak insanların iradelerinin kapsamının üstünde yer alması gereken bir konudur.

Yukarıda çizilen tablo, komünist veya Batı merkezli çizgiyi net bir şekilde gözler önüne sermektedir. İslami bakış açısıyla dile getirmek gerekirse; Allah yolunda yapılan cihadın amaçları dışında kalan bütün yönetim sistemleri bizim için kabul edilemez sistemlerdir.

Amaçlarımız

İman eden her bir hakiki Müslümanın nihai amacı kuşkusuz cennete gitmektir. Bu amaca yüzeysel bir gözle baktığımızda bunun sadece kişisel veya nefsi bir menfaat olduğunu düşünebiliriz. Ancak tahlil edildiğinde akıl ve mantık şunu gösterecektir ki, Müslümanın cennete gitmek istemesindeki bu azim ve kararlı arzusu, sadece İslam ümmeti için değil, bilakis bütün insanlık için kutsal bir temennidir. Zira cennete giden yolda ifsat, fesat ve günahın her türlüşü birer engeldir. Bundan dolayı cennete nail olmak isteyen kimse, sıratı müstakimi harfiyen takip etmeli ve Peygamber (sav) sünnetine sarılmalıdır. Ferdî olarak yapılan salih ameller kitlesel ölçekte hem İslam ümmetine hem de bütün insanlığın menfaatine katkı sağlar.

Efendimiz (sav) İslam düşmanları ile savaşırken ashabına hiçbir zaman cennetten başka bir taahhütte bulunmadı; onlara herhangi bir mevki, makam, mal, mülk veya dünyevi bir servet sözü de vermedi. Lakin onlara bir şeyin sözünü verdi; o da İslam yolundan ayrılmadıkça cennete kavuşacakları sözü idi.

Müslüman düşünür ve tarihçiler, düşmanları onlardan fiziki veya askeri bakımdan ne kadar üstün olursa olsun Efendimiz (sav) ve ashabının elde ettiği zaferleri, ashabı kiramın fedakârlıkları karşısında Allah tarafından cennetle mükâfatlandırılmalarına ve imanlarına olan sadakatlerine atfederler. Cennete kavuşma ülküsü Müslümanı diri tutar ve onu geliştirir. Yürüdüğü yolda onu korkusuz kılar ve dik durmasını sağlar. Neylesin ona ölüm! Bu uğurda gelen ölüm ise, cennete giden yolda ona bütün kapıları açar. Düşmanın büyüklüğü onun asla umurunda değildir; çünkü düşman ne kadar güçlü ise Allah yolunda ölmek ihtimali o kadar büyüktür; o da zaten

ancak bununla amacına ulaşabilir. Ferdî olarak bir insanın cennette kavuşma amacıyla bir kurum veya toplumun yahut bir milletin cennete nail olma amacı birbirinden ayrı tutulmalıdır. Mücahitler cennet yolunda kendi ferdî amaçları ile toplumun ortak amaçlarını birleştirme noktasında dürüst, sadık, salih, sabırlı ve azimli olmak zorundadır. O halde bu noktada açıklanması gereken, bütün bu ortak amacın ne olduğudur.

Müslüman bir toplumun veya İslam ümmetinin en büyük amacı, Allah'ın adını yeryüzünde yüceltmektir. Bu şu anlama gelmektedir; Müslüman bir toplumun bireyleri olarak bizler, bütün dünyevi işlerimizi, arzu ve taleplerimizi Allah'ın adının yüceltilmesi karşısında ikinci sıraya koymalıyız. Birinci amacımız, Allah adının yeryüzünde hâkim kılınması olup bütün siyasi sistemlerin benimsenmesi konusu -yasama, yargı, ekonomi, eğitim ve tüm sosyal konular- ikinci sırada gelmelidir.

Allah'ın adını yüceltmenin manasını şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Sahih bir Müslüman toplum bina etmek.
2. Sahih bir İslami yönetim sistemi kurmak.
3. Hayatımızın her safhasında İslam'ı yaşam tarzımız olarak uygulamak.

Bunlar bizim nihai amaçlarımızdır. Bizler biliyoruz ki, özgür olana ve meşru haklarımızı elde edip bağımsızlığımızı ilan edene kadar bu amaçlarımıza erişemeyeceğiz. Bizim özerklik tasavvurumuz tam bağımsızlıktır; yahut en azından bizlerin ata yadigarı (geleneksel) topraklarımız olan Mindanao, Basilan, Sulu, Tawi-Tawi ve Palavan adalarını kapsayan otonom bir yönetim biçimidir.

Amaçlarımızı Gerçekleştirmenin Yolları

I. Davet Çalışmaları

Hem MILF mücahitleri hem de Bangsamoro halkı için İslami daveti bütün yönleriyle ihtiva eden çok etkili ve çok kapsamlı bir davet müfredatı hazırlanıp basılmalıdır. Ancak burada vurgulamak gerekir ki, davet öncelikle her birimiz içindir; sonra kabilemiz, aşiretimiz, ailemiz, akrabalarımız, yakınlarımız, komşularımız için, sonra da insanlığın bütün ırkları içindir. MILF'e bağlı herkes söz konusu bu davet müfredatına göre hayatını tanzim etmelidir; ayrıca bu müfredata bütün aile bireylerinin, akrabaların ve komşuların uyması için çalışmalıdır.

Davet çalışmalarının amaçlarını önem sırasına göre ifade etmek gerekirse şu şekilde bir sıralama yapılabilir:

- a. Söz konusu davet çalışmaları MILF'in her bir üyesini yaratıcısına karşı kulluk vazifelerini yerine getiren, tutum ve davranışlarını Kur'an ve sünnete göre düzenleyen, yaşamını bu temel prensipler çerçevesinde sürdüren gerçek bir Müslümana dönüştürmelidir.
- b. Yine bu davet çalışmaları, MILF'e üye her bir bireyin evini dinî yaşantının hâkim olduğu mekânlara dönüştürmelidir. Bireyler her türlü ilişkilerinde Allah'a kulluk sistemi çerçevesinde Kur'an ve sünnete uyumlu bir şekilde hareket etmelidir.
- c. Toplumumuzu hakiki bir İslam toplumuna dönüştürmeliyiz. Sahih bir İslam toplumu ancak sosyal sistemi, disiplini, karakteri, tutumu, davranışı, âdetleri,

gelenek ve görenekleri, ibadet sistemi ile İslam şeria-
tına göre yönetildiğinde mümkün olur.

Üçüncü amacın yerine gelmesi için ise birinci ve ikinci amaçların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Zira Müslümanlar evlerini İslami evler, ailelerini dindar aileler yaparlarsa sahih bir İslam toplumuna dönüşebilirler. Böylesine sahih temelli bir İslam toplumu aynı zamanda İslami yönetimin de temellerini meydana getirir. Bununla birlikte olumsuz birtakım harici unsurlar İslam toplumunun gelişiminin doğal seyrine mani olabilir. Bu durumda Müslümanlar için cihad farz olur. Ancak zulüm içeren birtakım unsurlar meydana gelmiyorsa ve dava herhangi bir sekteye uğramıyorsa bu aşamada silahlı mücadele gerekmez. Zulmün varlığı ve İslam davetinin yerine getirilemiyor olması, silahlı mücadelenin en önemli gerekçesidir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle denilmektedir:

“Sizden hayra çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır.” (Al-i İmran, 104)

II. Cihad

Amaçlarımızı yerine getirmekteki ikici aracımız cihaddır; yani Allah yolunda mücadele etmektir. İmam Seyyid Ebu'l A'la Mevdudi *İslam'da Cihad* adlı kitabında cihadı şöyle tanımlamaktadır:

“Cihad kelimesinin doğruya en yakın anlamı; bir davayı yüceltmek uğruna bir kişinin gösterdiği yüce mücadeledir.”

Bu tanıma göre, davasının yücelmesi adına azami gayret gösteren bir mücahit, bu amacını gerçekleştirebilmek için kalben inandığı davayı aynı zamanda çok iyi bilmek zorundadır.

Zulme ve haksızlığa uğrayan ve bağımsızlığı tehlikeye giren Müslüman bir toplum üzerine farz olan görev, bu durumdan kurtulana kadar mücadele etmektir. Irzını, namusunu, malını ve canını korumakla yükümlü olan Müslümanlar için, bu zulüm bertaraf edilene kadar silahlı bir mücadele içinde olunması zorunludur. Bunun delili ise Kur'an'da bulunmaktadır:

“Size ne oluyor da: ‘Rabbimiz! Bizi halkı zalim olan bu şehirden çıkar, katından bize bir sahip çıkan gönder, katından bize bir yardımcı lutfet’ diyen zavallı çocuklar, erkekler ve kadınlar uğrunda ve Allah yolunda savaşıyorsunuz?” (Nisa, 75)

“Kendilerine savaş açılan kimselere (savaş) izni verildi; çünkü onlar zulme uğradılar. Şüphesiz Allah onları zafere ulaştırmaya gerçekten kadirdir.” (Hac, 39)

Mevcut mücadelemizde ön plana çıkan bu durumlara yakından baktığımızda, bununla ilgili örneklerin Kur'an'da varit olduğunu kuşkusuz göreceğiz. Kaldı ki bizler, yıllardır zulme ve işkenceye maruz kalmakta ve yurdumuzdan çıkartılmaktayız. Sebebini bilmeksizin Rabbimize olan imanımızdan uzak tutulmakta, evlerimizden barklarımızdan mahrum edilmekteyiz. Şüphesiz, bizim mücadelemiz gerçek bir cihaddır ve bu cihad, amacımız gerçekleşinceye kadar baki kalacaktır. Allah Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

“Hiçbir zulüm ve baskı kalmayınca ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın. Onlar savaşmaya son verecek olurlarsa artık düşmanlık yalnız zalimlere karşıdır.” (Bakara, 193)

Zulme uğrayan her Müslüman toplum bu çağrıya kulak vermelidir. Hakikaten bugünkü gerçekler ışığında Bangsamoro’da cihad, Müslümanın inancı gereği olan bir zarurettir. Muhakkak ki Bangsamoro Müslümanlarının tarihindeki bu elim durum karşısında, bizlerin ortaya koyduğu bu mücadele anlayışını kabul etmeyenler ise bizce doğru düşünmüyordur.

Toplumu oluşturan fertler olarak bizler, bu olmazsa olmazları özgürlük ve bağımsızlığımızın en temel koşulları olarak görmekteyiz. Zira, inancımızın bir gereği olarak ibadet, tutum, davranış, örf ve âdetlerimiz tam olarak İslam’a ve felsefesine uygun olmalıdır. Müslümanların özgürlük ve bağımsızlıkları tehdit altındadır ve yaşamları değersiz görülmektedir. Dinî özgürlük ve bağımsızlığımızın muhafazası ve savunması, özgürlükler adı altında bizler için bir öncelik haline gelmektedir ki, esasında bu tutum gerçek bir İslami yaşam tarzını garanti altına almaktadır.

Bangsamorolu her fert, gerçek bir mümin olarak imanı uhdesinde yaşamalı ve ilmi kendine şiar edinmelidir. Şimdi cihad anlayışımızla ilgili kriterleri kısa ve öz bir biçimde mütalaa edelim.

1. İman

İman, ilmin tezahürüdür; kişiyi Allah’a teslimiyete ve itaate yönlendiren en önemli ölçüttür. İman, sıratı müstakim üzere yaşamaktır; bu uğurda hiçbir şey kişiyi bu davadan çevirmemelidir. Bu da bizi Allah’ın iradesine mutlak teslimiyete yönlendirmektedir. İslam’da cihad imanın zirvesidir. Bundan dolayı gerçek bir mücahit yaşamının her aşamasında buna tam olarak inanıp iradesini Allah’ın iradesi doğrultusunda tutmalıdır; aksi takdirde gerçek bir mücahit olamaz. Peki, mücahit bu hedefe ulaşmak için neler yapmalıdır?

Hakiki bir mücahit imanın altı şartına iman eder ve bunun gerekliliklerini tereddütsüz eda eder. Bununla birlikte İslam'ın beş erkânı çerçevesinde İslam'ın bütün emirlerini de yerine getirir.

2. İlim

İlmî bir birikimi olmayan veya sorunları anlamada ve ortaya koymada belli bir ilmî arka plana sahip bulunmayan bir mücahit, İslam dininin temel meseleleriyle karşılaştığında bunları nasıl tespit edip çözüme ulaştırır? Bu konuda eğitilmiş bir zihne ihtiyaç olduğu muhakkaktır.

Kuşku yok ki, kişinin bilgi ve tecrübeleri bir yargıya ulaşmasında temel belirleyicilerdendir. İslam, her bir mücahidin belli başlı konularda hüküm verebilmesini ve kendi mücadelesi hakkında yeterli ilmî donanıma sahip olmasını ister. Neleri bilmemiz gerektiğine gelince, bu noktaları mücadelemiz kapsamında şu başlıklar altında toplamamız mümkündür:

- a. *Temel İslami bilgiler:* MILF'e bağlı herkes İslam'a sadık bir Müslüman olmak için dinin hükümlerini hakkıyla öğrenmeli ve bu bilgiler doğrultusunda dinini bütün kalbiyle savunabilmelidir. Allah yolunda savaşmak için gerekli İslam ahlakına sahip olmayan kimse zayıftır; ahlaki ve dinî zafiyetleri olan bir ordu ise yenilmeye mahkûmdur.
- b. *Ne adına savaşıyoruz?* Başta da zikrettiğimiz üzere gerçek bir Bangsamorolu mücahit, verdiği mücadeleyi ve buna bağlı olarak İslam felsefesini ve İslam dininin usul ve esaslarını çok iyi bilmelidir.

Yine her m¼cahit aynı azim ve gayretle Bangsamoro halkının tarihini, ¼lkemizin ve ecdadımızın geçmişini de en iyi şekilde öğrenmelidir. Bu bilgileri, başta aile ve akrabaları olmak üzere herkese anlatmayı kendine zorunlu bir görev saymalıdır. Zira bugün Filipinler olarak bilinen bu adalarda İslam dini bütün adaların en eski dini ve yine adaların kadim kültür ve medeniyetini barındıran ilk siyasi yapısıdır. Bu tarihî hakikatle gurur duyulmalıdır. Nitekim Bangsamoro Müslümanları Filipinlilerden çok önce kendi sosyal hayatlarını düzenleyen ve belli bir sistemi bulunan bir hukuk düzeni ile kendilerini yöneten idari bir yapıya sahipti. Ancak bu özgürlüğümüz, Amerikalı ve İspanyol işgalcilerin-Filipinli iş birlikçilerinin desteğı ve türlü entrikalarıyla- atalarımızın topraklarını gasp etmeleri suretiyle yok olmuştur.

Sonradan gelen kukla Filipinler hükümetleri, halkımızın Amerikalı ve İspanyollar tarafından sömürülmesine yardımcı olmuştur. İslam'ı yok etmek için çalışan diğer sömürgeci güçlerin başaramadığı bu misyonu, henüz yeni kurulmuş olan Filipinler hükümeti üstlenmiş ve Müslümanları tasfiye etmek, kimliklerini yok etmek ve sıradan bir kültürel azınlık ve ezilmiş bir toplum haline getirmek için var gücüyle çalışmıştır. Kukla yönetim tarafından benimsenen stratejilerden biri de Müslümanları ekonomik olarak çöktürmek olmuştur. Bunun için de

Müslümanların ata topraklarını gasp edip onları zengin doğal kaynaklarından mahrum bırakarak bölge zayıflatılmaya çalışılmıştır. Filipinler yönetiminin sonraki adımı ise siyasi ve ekonomik açıdan kendi kaderini tayin etmek isteyen Bangsamoro halkının meşru haklarını bastırmak olmuştur.

Gasp edilen haklarımızı geri kazanmak, kendi ana yurdumuzu kendimiz kontrol etmek, kimliğimizi ve onurumuzu bir halk olarak muhafaza etmek davamızın en temel hedeflerindendir.

MILF davasına gönül vermiş her bir mücahit bu davaya madden ve manen derin bir sadakat içerisinde olmalı ve bu hissiyatı her an aklında tutarak bu uğurda bütün acı ve fedakârlıkları göze almalıdır. MILF’le hareket eden mücahitler bu konuları akıllarından hiç çıkartmamalıdır. Nitekim Allah-u Teâlâ onları hem dünyada hem de ahirette nimetlerin en güzeli ile mükâfatlandıracaktır.

Bizler azınlıkta olduğumuz fikrini asla kabul etmeyeceğiz. Zira kelimenin tam anlamıyla bizler azınlık değiliz. Ancak maalesef kendi öz vatanımızda bizden sayıca çok olan yabancıların işgaline uğramak gibi bir talihsizliği yaşamaktayız. Bizler, Müslümanlar olarak en büyük toplum olan İslam ümmetine mensubuz.

- c. *Mücadele teknik ve stratejileri:* Mücahitler, Peygamber (sav) ve ahabının verdiği mücadeleyi

çok iyi etüt etmelidir. Bu sayede Peygamberimiz ve ashabının sayıca kalabalık ve fiziki bakımdan güçlü ordularla nasıl baş ettiğinin hikmetleri anlaşılacaktır. Yine bu sayede devrimciler tarafından başlatılan bugünkü konvansiyonel veya gerilla savaşları yahut çatışmaları için gerekli askerî taktikler konusunda ciddi ilmî katkı sağlanmış olacaktır.

- d. *Düşmanlar*: Burada temel soru bizim düşmanımız kimdir sorusudur. En devrimci hareketler dahi, özellikle de komünist ve solcu hareketler, emperyalizmi kendilerinin düşmanı olarak görürler. Biz düşman kelimesini net olarak şu şekilde tanımlarız: Bizim düşmanımız zulümdür. Zulmün herhangi bir esamesi veya şekli İslam'ın düşmanıdır. Zulmeden varsa dini ne olursa olsun, inancı ne olursa olsun, siyasi düşüncesi, ırkı veya kabilesi ne olursa olsun bizim düşmanımızdır. Din, mezhep, inanç, felsefe veya maddi menfaatler bizim savaşımızın asla bir gerekçesi olamaz. Ne Filipin halkı bizim düşmanımızdır ne de Filipin hükümeti; yahut ne Hristiyanlar ne de diğer din ve mezhepler bizim düşmanımızdır. Onların Filipinli veya Hristiyan olması bizim onlarla savaşmamızın bir ölçüsü olmamıştır. Düşmanın tasavvuru Kur'an'da şöyle belirtilmektedir:

“Hiçbir zulüm ve baskı kalmayınca ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın.

Onlar savaşmaya son verecek olurlarsa artık düşmanlık yalnız zalimlere karşıdır.”
(Bakara, 193)

- e. *Dostlarımız ve müttefiklerimiz:* Hakiki bir mücahit dostunu, düşmanını ve müttefikini birbirinden ayırır. Dünya Müslümanları, İslam ümmeti, aynı zamanda dünyanın neresinde olursa olsun bütün barış sever kişiler, bizim dostlarımız ve müttefiklerimizdir.

Ancak biz Müslümanlarla daha özel bir kardeşlik hukukuna sahibiz. Nitekim Allah Kur'an'da bu ilişkiyi şöyle anlatmaktadır:

“Ancak müminler kardeşler.” (Hucurat, 10)

Güney Filipinler halkı olarak bizi İslam ümmeti ve beşeriyetinin dışında görmek yanlış bir bakış açısidir. Bizim mücadelemiz İslam ümmetinin zulme ve işkenceye karşı verdiği mücadelenin dışında tutulamaz. Bangsamoro'da savaşıyoruz çünkü İslam ümmetinin bir cephesi burada zulme maruz kalmıştır ve bu işgalcilerle yüzleşmek bizim görevimizdir; biz bunun için bölgedeyiz.

3. Organizasyon

Tek başına cihad yapılabilir mi? Cihadın devam etmesi için neden organize bir gruba (yapıya) ihtiyaç vardır? Cihad, özünde toplu olarak eda edilen, Müslümanlar üzerine farz kılınmış bir vecibedir. Cihadı ferdî olarak yerine getirmek bu yönüyle mümkün değildir. Cihad ancak organize olmuş bir topluluk tarafından yerine getirilebilir. Böyle bir topluluk sadece İslami devlet veya İslami

yönetim biçimi içinde yer alabilir. Cihadın sorumluluğu istisnasız İslam ümmetinin omuzlarındadır. Bu mefhuma sahip çıkmayanlar -kişi veya topluluk fark etmez- Kur'an'ın emirlerini yok saymış olurlar ki, bu da imanlarındaki bir eksikliğin tezahürüdür.

Bangsamoro şayet İslami bir yönetimle idare ediliyor olsaydı cihad adına söz konusu organize bir cemaat oluşumunun arkasında olunması ve onun savunulması gerekmezdi. Bundan dolayı öncelik sırasına göre İslami bir yönetim için organizasyon ilk sırada gelmelidir. Bu durumda kendi öz vatanımızda bulunan yönetimin bizzat kendisi düşman ve zalimdir. Topraklarımızdaki mevcut durum bizi İslami çizgimizi korumak bakımından bir organizasyonun teşekkül ettirilmesi konusunda haklı çıkarmaktadır ki, bu da cihadla ilgili bütün işlerde sorumluluk hassasiyeti içinde olmamızı gerektirmektedir. Her bir mümin inancı gereği böyle bir organizasyonun bir üyesi olmalıdır.

Bu, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (sav) ve onun ashâbı tarafından (Allah onlardan razı olsun) İslam düşmanları ve zalimlerle karşılaştıklarında benimsenen bir stratejidir. Peygamber (sav) bir saldırıya geçmeden önce, önceliği organizasyonun tasavvuruna ve güçlendirilmesine vermiştir. Çünkü Peygamber Efendimiz (sav) henüz organizasyonunu tamamlamamış bir yapının savaşa girmesinin anlamsız bir mücadeleden öte bir şey olmadığını bilincindedir. Peygamberin (sav) bu tecrübesinden öğreneceğimiz ders ve hikmet, cihadın tek başına yapılan bir ibadet olmadığıdır. Çok önem arz eden bir husus daha vardır ki, o da burada kastedilen organize (örgütlenmesini tamamlamış) grup veya yapının Efendimizin (sav) manevi disiplinini ve İslam'ı temsil ettiği

gerçeğidir. Bundan dolayı İslami olmayan bir grup veya yönetim altında savaşmak cihad olarak kabul edilemez. Marksist veya Maoist odaklı gruplarla seküler yapıların amaçları uğruna verdikleri mücadeleler (İslami felsefeye göre) cihadla bağdaşmaz.

Cihadı anlamada MILF'in savunduğu İslami çizginin altında yatan gerekçe, bu mantıkta gizlidir. MILF mensuplarının dinî oryantasyonunun büyük bölümünü bu felsefe oluşturmaktadır. MILF bayrağı altında savaşanlar kelimenin tam anlamıyla mücahitler. Bütün bu faktörler göz önünde bulundurulduğunda Güney Filipinler'de cihad eden ve İslam'ı savunan tek ve başka benzeri olmayan grup MILF'tir. MILF çatısı altında savaşan mücahitler, Allah yolundaki ihlasları ve samimiyetleri kararmadıkça, Allah tarafından şüphesiz mükâfatlandırılacaklardır.

Mücahitleri bir arada tutmanın ötesinde MILF ayrıca, gerek dâhili gerekse harici problemlerde; sivil ya da askerî, yahut fıkhi veya şer'i bütün dinî meselelerde gerekli her türlü teçhizata sahip yönetsel bir yapıdır. Aynı zamanda Bangsamoro halkının siyasi ve ekonomik refahının planlamasını yapacak yeterliliği de bulunmaktadır. Her bir mücahit zalime karşı mücadele verdiğini ve hayatı boyunca bu zulmü asla kabul etmemesi gerektiğini çok iyi bilmelidir. Bugün artık MILF'e karşı itimat ve güven içinde olunmalıdır. Birliğimize kasteden, bölen ve parçalayan herkese karşı bu hareketin usul ve esaslarına bağlı olmak ve bu davayı savunmak boynumuzun borcudur ve hepimizin üzerine düşen bir görev. Zira, bir yapı olarak MILF'in olmaması durumunda, verdiğimiz mücadelenin nihai amaçlarını zihinlerde oluşturmak ve onu insanlara anlatmak da mümkün olmayacaktır.

4. Gerçek Müslüman yeler

Marksist veya diğerkomnist örgütlerin Allah yolunda cihad içinde olmaları mümkün m? MILF'in bu grupları hareketin yeleeri olarak kabul etmesi mümkün m? Gerçek bir İslami hareket, İslam'ı yaşıyan insanlardan oluşıyan bir topluluğu kendi yesi olarak kabul eder. Cihad, gayrimüslimlerden oluşıyan topluluklarla yapılmaz. Cihadın temelinde, cihadın Müslüman bireyler tarafından yapılacağı gerçeği bulunmaktadır. Çünkü Müslüman olmayan ve Kur'an ve sünnete göre yaşımayan bir kimsenin o uğurda ölmesi beklenemez. Haddizatında farklı bir inanç ve ideolojiye sahip bir kimsenin savaşı da cihad olamaz. Bundan dolayı cihad İslam'a göre yapılmalıdır.

Ancak yine de MILF'e ye olmak sadece Müslümanlara has bir durum olarak düşünülmemelidir. Bangsamoro halkı içinden çıkmış herkes, gayrimüslim de olsa, MILF'e katılabilir. Luzon ve Visayalar halkları da aynı şekilde bu harekete ye olabilirler. MILF yönetimi, sahip olduğu vizyon çerçevesinde, İslam hukuku kurallarının garantisi altında, toplumun her kesimine kendi inançlarını yaşıama konusunda tam bir özgürlük sağlayacaktır. Zira İslam, karşılıklı anlayış ve iş birliği içinde bütün inanç sistemleriyle beraber bir arada yaşıyabilir. İslam tarihinin dn ve bugünü bunun örnekleriyle doludur. Birçok gayrimüslim, huzuru kalp ile İslam devleti bünyesinde yaşıamıştır.

5. Kardeşlik, Birlik, Dayanışma ve yeler Arasında İş Birliği

Bir teşkilatın gücü, o teşkilat üyelerinin birbirine bağlılığı ve kardeşliğinde yatar. Aynı davaya adanmışlık, aynı amaç ve hedef

birliği doğrultusunda hareket etme, kardeşliği geliştiren en önemli unsurlardır.

MILF yönetimi, Bangsamoro'da, mücahitleri İslam düşmanlarının şerrinden muhafaza etmek maksadıyla aralarındaki kardeşlik ilişkisinin ihyasını hareketin öncelikli meşgalesi yapmıştır. Mücahitler, aramızdaki münafıkları ve menfaatçileri tanıma noktasında daha bilinçli ve uyanık olmak zorundadır. Düşmanların yegâne amacı MILF üyesi kardeşleri bölmek ve onların arasını açmaktır. Zira, (Allah korusun) bizim cihadımızın başarısızlığı onlar için bir gurur ve sevinç kaynağı olacaktır. Cihadımızın tarihi, düşmanlarımızın yanlış yönlendirmelerine yenik düşmüş kardeşlerimizin örnekleriyle doludur. Bu tür durumlar her ne kadar telafi edilemez olsa da yapılan hatalardan gerekli dersleri çıkarmayı da bilmeliyiz. Onların davalarına karşı sadakat yeminlerini bozduklarını ve karşılığında Allah'ın gazabına müstahak oldukları gerçeğini asla göz ardı etmemeliyiz. Hareketimizin fiziki kapasite anlamındaki kısıtlı imkânları ve bizimle aynı uğurda mücadele veren diğer devrimci hareketlerdeki handikaplar; her koşul altında sadakat, metanet ve hareketin üyeleri arasındaki kardeşlik ve dayanışma ile aşılabılır.

Bizim sarsılmaz dayanışmamızın kendisi cihadımızdaki zafirimizdir. Bölünmez bir vahdet anlayışı içinde oluşumuz, Allah'ın inayetiyle nihai amaçlarımızı gerçekleştirmedeki en büyük umudumuzdur. Nitekim Hz. Muhammed'in (sav) Mekkeli muhacirlerle Medineliler arasında sağladığı birlik, kardeşlik ve dayanışma, İslam düşmanları ile yapılan savaşlarda onların gücünü arttırmıştır.

Ensar, her ne kadar kendileri ihtiyaç sahibi olsa da, Mekke'den gelen muhacirlere kendi evlerini tahsis etmiş ve muhacirler burayı kendilerine yeni yurt edinmiştir. Bu örnek, Kur'an ve sünnet ışığında yaşayan ilk neslin gösterdiği önemli bir İslam kardeşliği örneğidir. MILF mücahitleri maneviyatlarını bu ölçüden almaktadır. İslam adına kendinden vaz geçilmeyen mal değersiz, Allah için olmayan sevgi kıymetsizdir.

6. Disiplin

Aynı amaç için çalışan kimselerin en önemli başarısı kuşkusuz verdikleri bu ortak mücadeledir. Her ne durumda olursa olsun cihadın temelinde disiplin yatmaktadır. Disiplin, bir mücahidin fiziki olarak ayakta kalmasına katkı sağlarken onun bu gücüne güç katacak olan bir diğer önemli konu ise kişinin manevi yönden kendini terbiye etmesidir. Cihad, kişinin kendini muhafaza etmesi ve sabır göstermesidir; ayrıca İslam için hayatını ve ruhunu feda etmesidir. İşte bu ilkeler cihad ile diğer savaş türlerini birbirinden ayırır.

Cihad perspektifinden disiplin konusu farklı kademelerde düşünülmelidir:

- a. *Nefsî disiplin*: Her Müslüman gibi bu davaya gönül vermiş bir mücahit de güne sabah namazını cemaatle kılarak başlamalı ve bunun ardından vaktinin belli bir kısmını Kur'an okumaya ayırmalıdır. Kur'an tilavetinin bitiminin ardından bedenini diri tutmasını sağlayacak kültür fizik hareketleri, yani spor yapmalıdır. Kahvaltıdan sonra işlerini gözden

geçirmeli, önceliklerini belirlemelidir. Zira, planlı bir takvim çerçevesinde yaptığı işler onun üretkenliğini ve performansını artırır. Günlük işlerini buna göre tanzim eden bir mücahit, gününü bereketli geçirmiş demektir. Mücahit, 24 saatini belli bir düzen içerisinde yaşar. Sekiz saatini öncelik sırasına göre tahsis ettiği işlerine, sekiz saatini okuma, spor, yakınları ziyaret, dostlarını ve kendini geliştirme gibi faaliyetlere, son sekiz saatini ise ailesine ve istirahat etmeye ayırır.

Bizim yapımızın mensupları çok çalışır ve zamanlarının az bir kısmını dinlenmeye ayırır. MILF üyelerinin malları ve mülklerinin sorumluluğu, muhafazası ve korunması MILF'e aittir. Davamıza sadakat, bizi birbirimize karşı da sorumlu kılar ve sorumluluklarımız eşittir. Bunun zıddı bir durum, ihmal ve hata asla düşünülemez. Bir hata söz konusu olduğunda da konu Mahkeme-i Kübra'ya bırakılmaksızın MILF'in kanun ve kuralları çerçevesinde cezası hemen verilir.

- b. *Kurumsal disiplin*: MILF'in amacı, müntesipleri için kanun ve kuralları sadakatle ve etkili bir şekilde yerine getirmektir. Kurallar bireylerin birlik içerisinde hareket etmesi için uygulanır. Bu kuralların uygulanış ilkeleri ve programlar, belli kriterler (cihad perspektifinde) çerçevesinde yerine getirilir. Yapının koyduğu amaçları yok sayanlar cezalandırılır. Söz konusu ceza ise belli bir zaman diliminde

icra edilmelidir. Zira muhtemel bir gecikme fitneye sebebiyet verebilir. Bundan dolayı üyelerimizi kasıtlı yahut kasıtsız işledikleri suçlardan caydırmak için katı cezalar verilir.

MILF'in kurallarına itaat etmek ve emirlerini yerine getirmek Allah yolunda cihadın ilerlemesinde her bir mucahidin en önemli sorumluluğudur ki, mucahidin bununla Allah'ın ecrini elde etmesi umulur. İslam'da itaati gözetmek ve işleri bir itaat kültürü içerisinde yerine getirmek, Müslümanın imanındandır. Yapının yetkili organlarına karşı itaatsizlik Allah'ın koyduğu hükümlere itaatsizliktir. Kaldı ki MILF'in kanun ve kurallarına uymayan bir kimse neden bu yapıya dâhil olsun? Mucahit olmak için gerekli disiplin ve yaşam standartlarına sahip olmayan biri neden kendini mucahit olarak adlandırsın? MILF'e mensup olmak için verdiğimiz yemin, Allah'ın huzurunda verdiğimiz yemindir. MILF'in yerine getirilmesini istediği işlerin dışında iş yapmaya kalkan bir kimse, Allah'ın cezası ile cezalandırılacağını bilmelidir. Bir mucahit için en güzel disiplin imtihanı, hareketin ulvi amaçlarını gerçekleştirmek amacıyla dünyevi olan her şeyi -kişisel menfaat ve maddi kazançları- Allah uğruna terk etmesidir.

7. Doğru Siyasi Çizgi ve Yol Haritası

Herhangi bir mücadelenin yönü, onun savunduğu veya ortaya koyduğu çizgi, siyasi ideoloji veya felsefe ile tanımlanır.

Mücadelenin siyasi ideolojisi halkın irade ve talepleri doğrultusunda olmalıdır. Tek başına, sadece insanların taleplerini yerine getiren bir mekanizma başarılı olamaz. İnsanları belli bir çizgiye, ideoloji veya mücadeleyi desteklemeye sürüklemek, beraberinde birtakım sorunlara sebep olabilir; özellikle de bu hareket, insanların yaşamlarındaki beklentileri ve duyguları ile örtüşüyor ise. Bu nedenle hareketimiz ahlaki değerler üzerinde zemin bulan bir hareket olup, insanları bu yönüyle bir arada tutar ve onların öncelikle bu davayı anlamalarını ve kabul etmelerini sağlar. Gerekirse insanların kendi protestolarını yapmaları ve talepleri doğrultusunda reformları getirecek bir hareketi başlatmaları teşvik edilmelidir.

Cihad; önceden belirlenmiş, planlanmış, amacından sapmayan, şartlar ne olursa olsun yörüngesinde hareket eden bir tür siyasal tercihtir ve kesinlikle Kur'an ve sünnete dayalı bir mücadele şeklidir. İslami sistemin temeli, MILF üyelerinin savunduğu sistem, tevhid ve Allah'ın hâkim (hüküm sahibi) olduğu bir anlayıştır. Onun dışında hiçbir mekanizma, hüküm sahibi (hâkim) ve kanun yapıcı (şari') ve kanun, Kur'an ve sünnetin hilafına olma yetkisine sahip değildir. Kul yapımı kanun ve kuralların ilahî kanunlar ve Allah'ın peygamberine vahyettiği naslar üzerinde bir meşruiyeti yoktur. İnsanlar tarafından konan kanunlar, Allah'ın ilahî buyruklarını yerine getirmeleri için konduğu sürece geçerlidir. Hiçbir insanın başka bir insana üstünlüğü yoktur. Hiçbir kişi başka bir kişiyi kendi menfaatlerini yerine getirmesi için itaate zorlayamaz ve emir veremez. İnsanlar başkalarının heva ve heveslerinden mütevellit

emirlerini yerine getirmemelidir. Kur'an ve sünnetin emir ve yasakları hariç, hiçbir emrin ve yasağın hükmü yoktur. İnsanları değerli kılan, sahip oldukları makamlar değil, bilakis Allah katındaki mevki ve dereceleridir.

MILF, Bangsamoro Müslümanlarının dedelerinden yadigâr bu toprakları işgalcilerin elinden bağımsızlığına kavuşturmak için çalışır ve savunduğumuz halkımızın hakları için verdiğimiz İslam davasından hiçbir zaman sapmaz. Bununla birlikte halkımıza dayatılmaya devam eden İslam dışı kanunlar, toplumda sosyal adaletin tesisinde bir dengesizliğe sebep olmaktadır. İslam şeriatı ve İslam dışı sistemler arasındaki temel fark meşruluklarıdır. İslam, dinî ve yönetsel fonksiyonları bir etkileşim içerisinde birleştirirken, diğerleri, yönetimi kilise tasavvurunun dışında tutar. İslam'a göre din, yönetim mekanizmasından ayrı düşünülemez; İslam hükümleri yönetimde etkin rol oynar. Bu bağlamda İslami ve İslam dışı hukuki uygulamalar birbiriyle uyuşmamakta ve farklılık arz etmektedir. Bizim siyasal çizgimizin mantıki temeli, İslami yönetim biçimidir. Halkımızın topraklarımızdaki mevcut yönetim şekli talebi, gerçek bir İslami yönetimi vatanımızda tesis etmektir.

8. Metanet ve Kararlı Liderlik

Örgüt, başarılı bir cihad hareketi ortaya koymak için bir imama veya emire ihtiyaç duyar. Emir ise aşağıdaki vasıflara sahip olmalıdır:

- a. İslam'a göre reşit olmalı
- b. İslam şeriatına göre şehadet ehli (şahitliği kabul edilir), güvenilir, emin ve adalet sahibi olmalı

- c. Ahlaki bakımdan temiz, saf ve salih olmalı, İslam fıkhi ve hukukunda iyi olmalı
- d. Fiziki olarak yeterli ve zihnî bakımdan sorumluluk taşıyabilecek güçte olmalı
- e. Şahsiyetine veya karakterine dair her türlü şek ve şüpheden arınmış olmalı

Net bir şekilde ifade edelim ki, Müslüman olmayan bir kimse-den cihad lideri olmaz. Bir Müslüman Marksistler, solcular, laikler veya (dinde anlaşıldığı şekliyle) münafıklardan emir almaz. Allah'ın adının yüce olmasındaki nihai hedef, Marksist, solcu veya laiklerin amaçladıklarına karşı olmaktır.

Müslüman bir liderin en önemli vasfı, cihaddaki azmi ve kararlılığıdır. Müslüman bir lider aynı zamanda dünyevi arzu, istek, menfaat ve şehvetler karşısında güçlü bir irade ve karaktere sahip olmalıdır. Onun sahip olduğu bu özellikler, davanın takipçilerinin ahlaki gelişimine katkı sağlar ve mücadelenin devamlılığı için büyük bir ölçüdür.

Bir hareketin üyeleri, o hareketin liderleri ne kadar iyi ise o derece iyidir. Kötü bir liderin iyi takipçilerinin olması tabiata aykırı bir durumdur. Hareketin lideri, ahlak ve nitelik bakımından hareketin mensuplarından daha iyi olmak mecburiyetindedir.

9. Güç ve Silah

Mücahitler amaçlarını gerçekleştirmek için nasıl bir silaha sahip olmalıdır? Mücahitler cihad esnasında karşılaştıkları zorlukları aşmak için nasıl bir güç geliştirmelidir? Aşağıdaki ayeti kerime İslam düşmanları ile mücadelemizde bize güç veren bir ayettir:

“Onlara (düşmanlara) karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihad için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın. Onunla Allah’ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka sizin bilmediğiniz, Allah’ın bildiği (düşman) kimseleri korkutursunuz. Allah yolunda ne harcarsanız size eksiksiz ödenir, siz asla haksızlığa uğratılmazsınız.” (Enfal, 60)

Nasıl bir güçten bahsediyorum, bunu burada şu şekilde aktarayım:

- a. *Ahlak ve maneviyat: Savaş uzmanları*, Müslüman veya gayrimüslim fark gözetmeksizin, bir ordunun maddi zafiyetinin ancak yüksek ahlak ve maneviyat ile telafi edilebileceği konusunda ittifak ederler. Manevi güç, mücahidin büyük mesafeler kat etmesini sağlar. Manevi güç kişiyi bedensel ihtiyaçların ve ortamın getirdiği her türlü kötülükten muhafaza eder. Maneviyat, bir kişinin günlük hayatta ayakta kalmak için yiyip içmesinden daha etkili bir güçtür; insanın bedensel güçlerinden daha tesirlidir ve yıkılmasına asla müsaade etmeyecek bir kaynaktır. Askerî bakımdan yenilen, çok büyük bir saldırıya maruz kalsa da bu güç sayesinde yeniden ayağa kalkar, ihya olur. Öte yandan bir ordu ahlak ve maneviyat yönünden çökmüş ise artık o ordu fiziki olarak güçlü bile olsa hükmen yenilmiştir, asla muzaffer olamayacaktır. Basit bir şekilde ifade etmek gerekirse, bir ordunun askerî yenilgisi geçici sayılabilir, ama ahlaki

olarak yenilmişse bu yenilgi artık nihai bir yenilgidir. İslam tarihi şahittir ki, Müslümanların düşmanlarına karşı hiçbir üstünlükleri maddi bir üstünlük üzerinden olmamıştır. İslam ümmetinin bütün zaferleri Müslümanların ahlak ve maneviyatlarının güçlü olmasıyla mümkün olmuştur. O halde bir mücahit ahlaki gücü nasıl elde edebilir? Allah'a imandaki derinlik ve O'na imanın derecesi, sünnete olan bağlılık, bir mücahidin gücünü artırır, ahlaki dokusunu güçlendirir. Ayrıca, kalpte ve zihinde de Allah'ın birliğine, Kur'an ve sünnete sarılma konusunda herhangi bir şüphe olmamalıdır; bunun dışındaki her şeyden Allah rızası için vaz geçilmelidir. Bu donanımda olan bir mücahitle dünyada hiçbir güç ve kuvvet baş edemez.

Verdiğimiz mücadelede bugün sahip olduğumuz manevi ve ahlaki gücümüzü her daim kuvvetlendirmemiz gerekir. Silahlarımız kuşkusuz düşmanınkiyle eşit değil. Onlar madden bizden daha güçlü, lakin manevi (imani) güç bakımından biz düşmanlarımızdan çok güçlüyüz. Bizler inancımız uğruna ölürken, düşman kendi diktatoryal ve baskı rejimi marifetiyle masum insanları katletmek için kararlar alan bir mekanizmadır. Daha da önemlisi, düşmanlarımız kendi orduları olmasına rağmen ancak maaş karşılığında hizmet vermektedir. Hatta düşmanımız manevi ve ahlaki değerlere sahip olmadığı için, kendi

saflarından ayrılma, yer değiştirme, kaçma ve iltica etme vakaları azımsanmayacak boyuttur.

- b. *Entelektüel güç veya silah*: Bir mücahidin ilmî çalışmalar yapması, kendisinden beklenen ve tavsiye edilen bir durumdur. Lakin, savaş sebebiyle oluşan şartlar ve imkânsızlıklar, birçok mücahit kardeşimizin formal bir eğitim almasına müsaade etmemiştir. Ancak her ne kadar şartlar böyle de olsa bizler davamız hakkında kendi inisiyatif ve teşebbüslerimizle -mevcut bütün problemlere rağmen- ilmî birikimimizi arttırıp geliştirmek için elimizden geleni yapmalıyız. Zira kendi durumumuzla ilgili ne kadar bilgi sahibi olursak sorumluluklarımızı da o kadar güzel bir şekilde ifa edebiliriz. Bununla birlikte modern bilgiyi ve cihad ilmini de çok iyi öğrenmek durumundayız. Mücahitler, MILF'in temin ve tedarik ettiği yazılı ve diğer bütün materyalleri iyice etüt etmelidir. MILF tarafından verilen konferans ve seminerlerde vazifeli mücahitler, en üst seviyede bilgilenmeli ve bu bilgiyi kardeşlerine de aktarmalıdır.

Davasının gerekliliklerini yerine getiren ve sorumluluk alanlarını bilen bir mücahit, öz güveni olan, kendini geliştiren, sadakatini ve azmini her daim artıran kimsedir.

Kesin bir şekilde ifade edilmeli ki, körü körüne hareket eden bir kişinin kendisine itimadı olmaz ve davasının lideri olan kişinin en küçük bir sarsıntısında

bocalar, küçücük bir sınav karşısında dahi verdiği mücadeleden vaz geçer. Mücahitlerin münevverlikleri onların kendi kişisel teşebbüsleri ile olabilir. Bu da mücahitlerin ilme olan temayülü ve ilmî birikimlerini geliştirmeleriyle olur. Hasılı, savaş içinde olmak bizleri ilimden uzaklaştırmamalıdır. Doğrusu, MILF'e ve dolayısıyla amaçlarına bağlılık hareketin en önemli kriteridir.

10 yıl veya daha uzun bir süre görevini büyük bir heyecanla yapan alaylı bir memur da bizim için çok kıymetlidir. Çünkü o memur, karşılaştığı problemleri zamanla kendi usulünce çözebilecek bir konuma gelmiştir. Bu tecrübedeki birini okullu biriyle rahatça kıyaslayabilirsiniz. Zira okuldan yeni mezun olan öğrenci, teorilerle alandaki gerçek vakıalar arasında büyük bir fark olduğunu görecektir. Oysa uzun yıllar bu işleri yapan biri bütün sorunları hiç vakit kaybetmeden, tecrübesi ile hemen çözüme kavuşturacaktır. Bu bağlamda, MILF'e hizmetleri süresince kendilerine verilen işleri yerine getirmiş olan kardeşlerimiz, ancak üniversitelerde derece yapmış öğrencilerle kıyaslanabilir. Burada güncel bilgi ve ilgili beceriler olarak bahsettiğimiz ihtiyaçlar, bizim siyasi çizgimizden ziyade bu konuda halkımızın eğitimi ile ilgilidir. Bizler sözlerimizi yerine getirmedikçe, devamındaki hassasiyetimizi onlara göstermedikçe, halkımızdan da söylem ve ilkelerimizi benimsemesini bekleyemeyiz.

Verdiğimiz mücadelenin ilmini öğrenmede ihmal gösteremeyiz; zira bu konu, en az savaş meydanında verilen askerî mücadele kadar önemlidir. Entelektüel alandaki ihmalin etkisinin ne kadar büyük olacağı da herkes tarafından bilinen bir gerçektir.

Kitleleri harekete geçiren her bir mucahit için düşmanla savaşmak nasıl bir sorumluluk ise, insanları bilinçlendirmek için mücadele etmek de aynı ölçüde büyük bir sorumluluktur. Bu çalışmalar ayrıca, insanlara kendi değerlerimiz çerçevesinde aile yaşantılarına katkı sağlayacak temel ekonomik bilgileri vermeyi de kapsmalıdır. İnsanımızın kalbini kazanmak, zihinlerinde yer etmek ve onları amaçlarımıza karşı ilgili hale getirmek bütün mucahitlerin görevlerindendir.

- c. *Maddi güç veya maddi silah*: Askerî bir yapının gücünün en önemli göstergesi, onun silah ve lojistik açıdan sahip olduğu güçle ilintilidir. Ordu denilince zihinlerde canlanan ilk şey silahlar ve askerî teçhizatdır. Tarih, orduların zaferlerini yazar. Ancak ordulara savaşları kazandıran silahlar değildir; savaşçıların uğruna verdikleri mücadelenin ne için ve ne adına olduğunu bilmeleridir. Kısacası orduları ayakta tutan silahlar değil ahlak, basiret ve ferasettir. Amerikalıların askerî bakımdan zayıf konumda olan Vietnamlı gerillalara karşı nasıl bir hezime-te uğradığı herkesin malumudur. Aynı şekilde İran Şahı'nın askerî ve istihbarat bakımından zenginliği

veya üstünlüğünün, Tahran sokaklarında hayatlarını tehlikeye atarak silahsız yürüyüş yapan milyonlarca erkek, kadın, yaşlı, genç ve çocuk karşısında bir anlamı olmayışı da bu duruma örnektir. Afganistan'ı işgal eden Sovyetlere karşı, bilhassa işgalin ilk günlerinde Afgan mücahitlerin basit tüfeklerle verdiği mücadele de bu konudaki bir diğer örnektir. Sovyet ordusu, sahip olduğu yüksek kapasiteli silah ve mühimmata rağmen mücahitlere karşı koyamamış ve yenilgiye uğramıştır.

Bu konudaki en önemli örnek ise Bedir Gazvesi'dir. Bu savaşta Müslümanlar sayı bakımından azdı. Sadece 305 veya 313 mücahit vardı. Silah bakımından da oldukça güçsüzdü. Düşman ordusu ise 1.000 kişiydi ve hem silah bakımından iyi durumdaydı hem de 600 atı vardı. Lakin savaşı sayı ve mühimmat bakımından güçlü olan düşman ordularına karşı Müslümanlar kazandı. İşte sizlerin tecrübeleri de bu anlamda nice azınlıkların nice çoğunluklar karşısındaki zaferinin örneklerinden biri olacaktır.

Geçmişte verilen savaşlarda kazanılan zaferler düşünüldüğünde, bizim cihadımızı besleyen en önemli değerlerin de ahlaki ve manevi terbiye ile İslam dinine olan kayıtsız inancımız olduğu görülecektir. Düşmanla yaşanan her türlü zorluk bizim için bir fırsat, manevi bir yükselme vesilesi olacaktır.

Çeşitli münasebetlerle birçok defa ifade ettiğim üzere, Allah'tan korkan bir mücahit, sahip olduğu teçhizat

ve askerî eğitim bakımından kendisinden daha güçlü görünen bir askerden daha kıymetlidir. Ehil olmayan insanların elindeki mal ve silah, fesada ve nifaka sebep olmaktadır.

Liderlik makamı kuşkusuz katı bir maneviyat ve iman gerektirir; bu da ancak ilmî, maddi ve manevi bir kuşanma ile mümkündür. Nitekim Kur'an'da imanın bu yönüne Allah şu şekilde delalet eder:

“Ey kavmim! Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O'na tövbe edin ki, üzerinize bol bol yağmur göndersin ve gücünüze güç katsın. Günahkârlar olarak yüz çevirmeyin.” (Hud, 52)

“Eğer o ülkeler halkı inansalardı ve korkup sakınsalardı, gerçekten üzerlerine hem gökten hem de yerden (sayısız) bolluklar (bereketler) açardık; ancak onlar yalanladılar. Biz de onları kazanageldikleri nedeniyle yakalayiverdik.” (Araf, 96)

Zikredilen bu ayetler maddi ve manevi gücün en büyük anahtarının iman, tövbe ve istiğfar olduğunu vurgulamaktadır.

Basit bir şekilde ifade etmek gerekirse Allah azze ve celle dualarımızı inşallah kabul etsin ve bizler imandan ayrılmadığımız sürece imanımızı zayi etmesin, iman gücü versin, O'nun yolunda gitmeyi bizlere her daim nasip etsin. Her türlü günah ve fuhşiyattan O'na sığınırız.

Bu davanın her bir bireyine ve MILF'in tüm fertlerine, amaçlarımıza ulaşmak için günlük hayatımızda verdiğimiz bu kutlu cihadı iman, tövbe ve istiğfar bağlamında yerine getirmeyi nasip etsin.

İKİNCİ BÖLÜM
GENEL ESASLAR

I. İdeoloji

MILF'in ülküsü şudur: Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed O'nun elçisidir. Bu sözün özünü ise, Allah'a mutlak kulluk ve Hz. Muhammed'in (sav) öğretilerine göre yaşamak oluşturur.

Şimdi de uğruna mücadele verdiğimiz ideolojinin alameti farikalarını sıralamak istiyorum:

1. İbadet edilecek, uğruna yaşanılacak ve ölünecek yegâne varlık Allah'tır. Sadece O'na kulluk edilir.
2. İtaat ve bağlılık sadece Allah'adır. Kişilere olan bağlılık ve sadakatin ölçüsü ise Kur'an ve sünnet çerçevesinde Allah'ın rızasını kazanmak olmalıdır. İslam'da mutlak bağlılık kişilere değildir.
3. MILF'in politikalarının ve örgütsel talimatlarının kaynağı, tevhid ve hüküm sahibi Allah'tandır. Mutlak kanun koyucu yalnızca Allah'tır. Yeryüzünde Allah'ın peygamberleri vasıtasıyla gönderdiği hüküm ve kurallar dışında hüküm sahibi ve bir otorite yoktur. Politika ve sosyal programımızın özünü, Moro halkının İslamileştirilmesi oluşturmaktadır.

4. Allah'ın peygamberine indirdiği bu din, İslam şeriatı, insanlığın doğasında mündemiçtir. Efendimizin hayatı sayesinde bu din bize ulaşmıştır.
5. Hayrı ve şerri yaratan Allah'tan başka kimseden ve hiçbir şeyden korkmamak en yegâne şiarımızdır.
6. Tutkumuz, istek ve irademiz sadece Allah'adır. Şahsi duygularımızı birbirine karıştırmaksızın İslam'ın emir ve yasaklarını yerine getiririz.
7. Dünyada ferdî veya toplumsal olarak yaptığımız her işimiz Allah'a kulluk ve ibadet maksatlı olmalıdır. Bu maksat ise, hassas bir şekilde İslami çizgiler çerçevesinde Allah'ın rızasını kazanmaktır. Her daim, dünyada nefes aldığımız her an ve yaptığımız her işimizden hesaba çekileceğimizi aklımızda canlı tutarız.
8. Hz. Muhammed (sav) Allah'ın son peygamberidir ve ondan sonra kıyamete kadar başka bir peygamber gelmeyecektir. O, beşeriyete bir hidayet kaynağı olarak gönderilmiştir. Aynı zamanda o, insanlık için bir örnek ve tüm Müslümanlar için rahmet olarak gönderilmiştir. Onun ortaya koyduğu disiplin ve öğretileri koşulsuz kabul ederiz.

II. MILF'in Ahlaki Prensipleri ve Değerleri

Bizler büyük bir sorumluluk altında olduğumuzun farkındayız. Bununla birlikte dünyevi olarak büyük düşmanımızın ne

olduğunu, aramızdaki ihtilaflarımızın kaynaklarını ve birbirimizin sahip olduğu yeteneklerin neler olduğunu da biliyoruz.

Her halükârda güçlü bir ahlaka ve iradeye sahip kimse, kaynaklar yetersiz dahi olsa sonunda zafer elde edecektir. Davamızın hız kazanarak mesafe kat etmesine olan ümidimiz, düşmana karşı sahip olduğumuz manevi ve ahlaki üstünlüğümüze bağlıdır. Bu ahlaki güç, verdiğimiz mücadelede karşımıza çıkacak olan, her ne olursa olsun elimizdeki en büyük değerimizdir. MILF mücahitleri, güçlü bir irade ortaya koymak için aşağıdaki şu hususları her daim göz önünde bulundurmalıdır:

1. *Nefis tezkiyesi*: Cephenin bütün mücahitleri kendilerini günahların ve kötülüklerin her çeşidinden arındırma-
lıdır; İslam dışı bütün inanışlardan, uygulamalardan,
örf ve âdetlerden, davranışlardan da uzak durmalıdır.
Mücahitler ideallerini ve hayata bakışlarını İslami ku-
rallara göre şekillendirmelidir.
2. *Hemşehricilik, kabile taassubu ve bölgeciliğin ortadan
kaldırılması*: Bölgeciliğin bütün çeşitleri, diğer kabilele-
re olan kin, nefret, alay, ön yargı ve Müslümanların bir-
likteliğine zarar veren her türlü ayrımcılık son bulma-
lı ve ortadan kalkmalıdır. Bu anlayış, her Bangsamoro
mücahidinin hayatında yer etmelidir.
3. *Adalet, dürüstlük ve doğruluk*: Toplumda insanlarla
olan ilişkilerimizin temeli adalet, dürüstlük ve hak üze-
rine olmalıdır; en önemlisi de takva üzerine olmalıdır.
Kararlarımızı hak ve adalet adına, kişisel düşünceleri-
mizi bir kenara bırakarak tarafsız bir şekilde almalıyız.

4. *Haramdan kaçınmak:* Haramdan haddi zatında uzak olunmalıdır. MILF'in her bir üyesi haramın bütün çeşitlerinden kaçınmalıdır. Yalnızca Allah'ın helal kıldığı şeyleri hayatımızın ve maişetimizin araçları haline getirmeliyiz. Haram yollardan para, maişet, ev, yiyecek, giyecek ve benzeri ihtiyaçlarını kazanan bir kişinin duası Allah tarafından kabul olunmaz.
5. *Yapıcı tenkitte bulunmak:* İnsanların bazı noksanlıklarını yahut kusurlarını düzeltmek ve onarmak amacıyla tenkit etmek caizdir. Ancak tenkitçi, tenkitlerinde adaletleli ise yaptığı tenkitlerin bir anlamı olur.
6. *Zalimlerle ilişki içerisinde olmamak:* Zalimlerle iş birliği yapar, onları dost edinirsek cihad mücadelemiz batıla kayar. Bizler için, Müslümanları veli edinmek, onlara yakın olmak, muttakilerle beraber olmak davamızı anlama yolunda sadakatimizi geliştirecektir.
7. *Davaya adanmışlık ve çaba sarfetmek:* Gerçek ve sadık bir mücahit MILF'in amaçlarını yerine getirmek için çaba sarfetmelidir. Bütün programlarını belli bir zaman diliminde ve hayatını planlayarak bu şekilde sürdürmelidir.

III. Genel Politikalar ve İlkeler

MILF'in alt kadrolarında yer alan bütün üyeler, aşağıda zikredilen politikalar ve ilkeler çerçevesinde sadakatlerini ortaya koymalıdır:

1. Hareketin hiçbir üyesinin derece bakımından birbirine bir üstünlüğü söz konusu değildir. İzzet ve şerefın yegâne kriteri, yahut hareketin herhangi bir kademesinde bir yere atanma konusundaki ana kıstas, kişinin İslam dinine olan bağılılığıdır. MILF'e karşı sorumluluk içinde örnek bir şahsiyet olunması, ilmî bakımdan topluma ve cemaate bir katkı sağlanması, hulusi kalp içinde olunması en önemli ölçüdür.
2. Kişinin aile durumu ve sosyal konumu, eğitim kalitesi ve maddi durumu bir değer konusu olabilir ancak bunlar MILF içinde bir göreve getirilme yahut bir sorumluluk verilmesi açısından dikkate alınan esas kriterler değildir. Görev; istenen, göz dikilen, mücerret bir heves beslenen bir pozisyon değildir. Bu konuda usul, Efendimizin "makam isteyene o makam verilmez" düsturudur. Hareketin liderlik anlayışında da bu hadisi şerifteki yaklaşım bulunmaktadır. MILF'te sorumluluk gerektiren pozisyonlar, bölge sorumluları veya Merkez Komite tarafından belirlenir. Duruma göre MILF üyeleri tarafından uygun görülmesi ile kişilere bu görevler tevdi edilir.
3. Hareketin en önemli alametifarıkası istişare ve kolektif liderlik anlayışına sahip olmasıdır. Bunun anlamı ise çoğunluğun karar vermesi değil, bir şura marifetiyle istişare mekanizması kurularak Merkez Komite vasıtasıyla yapılan genel toplantıda ortak bir akıl ortaya konmasıdır. Komitenin işlevselliğı ise, yapılan daimi istişareler

sayesinde büyük katılımlı ve her bir üyesinin kanaatine saygı ile tahakkuk eder.

4. MILF'teki herkes bir emir komuta zincirine tabidir ve hiçbir üye harekete herhangi bir talimatta bulunamaz. Daha da önemlisi MILF, silahlı mücadeleyi emredebilir, ancak cephedekiler bu konuda herhangi bir emir veremez.
5. Sadece liderlik makamı ve Merkez Komite suç işleyen birinin hükmünü onaylama yahut askıya alma imtiyaz hakkına ve gücüne sahiptir. Bu suçlar ise şu şekilde belirlenmiştir:
 - a. Hâlihazırda MILF'e zarar veriyorsa veya dünyevi yahut ahlaki bakımdan bir zararı olmuş ise
 - b. Kendisine verilen işlerde sorumluluklarını yerine getirmiyorsa
 - c. Şer'i bir özürlü olmaksızın mükellef olduğu konularda tembellik gösteriyorsa
 - d. Üstlerine yahut emre itaatsizlik ediyorsa
 - e. İslam şeriatına uygun bir meseleyle ilgili haksız karşı çıkışlar oluyorsa

Komitenin herhangi bir mensubu hakkında verilmesi gereken bir kararda sahip olduğu bu gücünü dikkate almamak doğru değildir. Nitekim karar, Yüksel İslam Mahkemesi tarafından verilmektedir.

6. Yapıcı tenkitler ve hareketin üyeleri tarafından yapılan meşru şikâyetler, tavsiye ve teşvik edilen bir durumdur. Ancak bu türden öneri, tenkit ve eleştiriler temel ahlaki prensipler çerçevesinde resmî toplantı ve görüşmeler sırasında olmalıdır. Kişisel, fert bazında, kapalı kapılar arkasında yapılan eleştiriler ve gizli görüşmeler hareketin birliğini zedeler, halk arasında fitneye ve kışkırtmalara sebep olur. Yanlış anlaşılmaya müsait, iyi niyet taşımayan, fitne çıkması ihtimali barındıran, Müslümanların vahdetini zedeleyen herhangi bir durum karşısında ise, gerekli disiplinin sağlanması ve her türlü tedbirin alınması elzemdir.
7. Hareketin her bir üyesi MILF'in bütün ilke ve prensiplerini desteklemek zorundadır. İslami prensipleri benimsemeyen kişiler, yahut anlamsız konularda ihtilafa sebep olanlar, hareketin üst kademesinde yani karar alma mekanizması içerisinde yer alamaz ve hiçbir şekilde hareketi temsil edemez.
8. Hareket içerisinde aynı siyasi çizgi ve ortak amaca sahip olmakla birlikte farklı yol ve yöntemi benimsemiş kişiler olabilir. Bu kişiler MILF kadrolarında yer alabilir ancak kendilerine üst düzey görev verilmez, herhangi bir konferans veya toplantıda temsili bir makama getirilmezler.

IV. Düşman Unsurlar ve Mücadele Yolları

Bazı kimseler liderlik makamına olan itimadı zedelemek ve yönetimdekilere karşı toplumu kışkırtmak için çalışmaktadır. Bu durum toplumdaki düşmanlığın önemli unsurları arasında yer almaktadır.

Ayrıca, yine bu zihniyetteki insanlar, iftira ve ithamlara başvurarak hakkı çarpıtmaktadır. Şahsi hırslarına göre yıkıcı işlere tevessül eden bu insanların hatalarını düzeltmek gibi bir gayeleri de bulunmamakta ve MILF'in her kademesinde mevcut olan kardeşliği yıkmak istemektedirler.

Ancak onlar, zamanı geldiğinde yanlış bir tutum içinde olduklarını anlayacaklardır; çünkü hak ve adalet sahibi Allah, batılın galip gelmesine izin vermeyecektir. Bizler ise böylesine hasmane unsurlara karşı savunma mekanizması kurarak onların ne kadar da batıl bir eylem içerisinde olduklarını göreceğiz. Onların niyetlerinin ne olduğu aslında bizce malumdur. Onlar her daim aramızdaki hukuku bozmak istemekte ve bize karşı her zaman ön yargılı davranmaktadır. Biz bu sorunun üstesinden gelmek için elimizden geleni yapacağız. Bir diğer sorumluluğumuz da ulvi bir amaca adanmış hayatlarımızı böyle hasmane tavırlara tevessül etmekten muhafaza etmektir. Aramızdaki kardeşliği koruyarak onların amaçlarına ulaşmalarına fırsat vermemeliyiz. Mücadelemizde kaybettiğimiz zaman, batılın amaçlarının tahakkuk etmesine sebep olmamalıdır. Nitekim şeytan her yerde, ancak bizim imanımız şeytana karşı en etkili silahtır.

V. Mücahit Kardeşlerime Tavsiyeler

MILF mücahitleri, neslimizin yok olmasına karşı her zaman için halkımızın korunması gerektiği bilinci ve sorumluluğunda

olduklarını akıllarında tutmalıdır. Şehit kardeşlerimizin kanlarının aktığı ve kemiklerinin bulunduğu bu topraklarda, ülkemizi ve toplumumuzu yeniden inşa etmeli, ayağa kaldırmalıyız. Bizler bütün insanlarımızı, anlamsız saplantıları ve kişisel çıkar hesaplarını bir kenara bırakıp ulvi hedefimize ulaşmak için metanete ve orta yol üzere olmaya çağırmalıyız.

Allah'a ve O'nun dinine karşı çok derin ve güçlü bir imanla kendimizi donatmalıyız. Karşımıza çıkacak her türlü fenalık, musibet ve imtihana karşı dirençli olmalıyız. Ben inanıyor ve iman ediyorum ki, halkımız büyük bir azim içinde. Benim buna güvenim sonsuz. Bütün mücahit kardeşlerim bu davanın zafere kavuşması için hiçbir gevşeklik göstermeksizin bu davayı sürdürecektir. Kazanmak yahut kaybetmek tamamen bize bağlıdır ve sorumluluğu da bize aittir. Başarıya ulaşmak için hep beraber azmedelim, inşallah Kur'an ve sünnete tabi olduğumuz sürece zafer bizimdir. Müslümanlar için şu iki husus birbirinden ayrı olmamalıdır: Allah'a sağlam, sarsılmaz ve güçlü bir iman ile bağlı olmak; temel insani değerlere tabi olarak ahlaki ve fitri mükemmellik içinde bulunmak. Zira, ancak bu ilkelere uygun hareket edildiğinde zafer gelecektir.

Aşağıda zikredilenleri mümkün merteye en güzel şekilde yerine getirmek için çalışalım:

Güçlü bir irade, sabır, azim, cesaret, inanç, kararlılık, ahlaki gelişim, feraset, ihtiyat, dakiklik, çok çalışma, basiret, maharet, davaya olan aşk. Hareketin amaçlarını analiz etme ve anlama; motivasyonu koruma ve doğru davranış içinde olma; tedbir, tevekkül, nefis murakabesi, sükûnet ve disiplini muhafaza etme;

dostluk ve rıza gösterme; insanları bir dava uğruna çalışmaya motive ederek bu uğurda gelişimlerine katkı sağlamaya sevk edecek karizmatik bir kişilik geliştirme.

Bu vasıflar, elde edilebilir ve bu davaya sadık bir lider tarafından geliştirilebilir vasıflardır. Acizane bu tavsiyeler MILF’te mesuliyet taşıyan bütün mücahit kardeşlerim içindir.

Bizim bunları vurgulamamızdaki gaye, hem hedefimize ulaşmak hem de insanlara güven telkin etmek ve onların rızasını kazanmaktır. Bu ise adalet, hakkaniyet, itimat, dürüstlük, iyilik, cömertlik, ilmî ve manevi disiplin, edep, zarafet ve kendine saygı ile mümkün olacaktır.

Bu ahlaki ve faziletli değerler, ortak bir eyleme dönüşmediği; Müslümanlar arasında muhabbet, sevgi, kardeşlik, ekip ruhu ve birlikte iş yapma gibi amaçları gerçekleştirmediği sürece bir anlam ifade etmeyecektir.

Hız. Adem’den (as) günümüze kadar dünyadan gelip geçen bütün insanlar, ister Müslüman olsun ister gayrimüslim, herkes ve her toplum nice zenginliklere sahip oldu. Ancak kim olursa olsun saydığımız bu manevi ve ahlaki değerlere sahip olmayanlar, kesinlikle başarıya ulaşamadı.

VI. Halkımızın Sorunlarını Çözmenin Yolları

Allah’ın inayeti sayesinde yaşadığımız siyasi, iktisadi, içtimai ve dinî ihtilaflarımız için bir çıkarım yapmak ve çözüm yolları bulmak asla zor olmamalıdır. Ortak bir acıyı, ızdırabı yaşamamış, bizimle beraber sıkıntı çekmemiş insanların bizim sorunlarımıza çözüm bulmasını beklemek hem gerçek dışıdır hem de mantıklı

bir düşünce değildir. MILF'e dışarıdan yardım etmek isteyenler, en iyi ihtimalle programlarımızın gerçekleşmesine imkân sağlayabilirler ancak onlar bizim temel sorunlarımıza halkımızın beklentileri doğrultusunda kesin bir çözüm üretemezler. En çetin meseleler karşısında takip ettiğimiz esneklik, metanet, beceriklilik ve kararlılık, elde edeceğimiz zafer için belirleyici olacaktır.

10 yıldan daha uzun bir süredir düşmana karşı verdiğimiz amansız mücadelede gördük ki, zafer elde edilene dek güçlü bir karaktere, bunun için de fiziksel olarak bütün zorluklara karşı mukavemeti yüksek bir bünyeye ve manevi güce ihtiyacımız var. Bugüne kadarki sıkı çalışmalarımız ve fedakârlıklarımız, birçok mücahit kardeşimizin kanının dökülmesi, Allah'a olan güçlü imanımız ve İslam'a olan bağlılığımız, amacımızı gerçekleştirebilmek için büyük önem taşımaktadır.

Kazanmak zorundaysak, halkımız ve vatanımız zulmün ve sömürünün esaretinden kurtulacaksa MILF mücahitleri ve Bangsamoro halkı fiziki, ahlaki ve ekonomik kaynaklarını birleştirmeli; Kur'an ve sünnete tutunmalı ve bu mütevazı mücadeleyi daha sistemli bir yaklaşımla sürdürmelidir.

Kazanabiliriz, inşallah biz kazanacağız! Nitekim Allah Kur'an-ı Kerim'de:

“De ki: ‘Çalışın, yapın. Yaptıklarınızı Allah da Resûlü de müminler de görecektir. Sonra gaybı da görülen âlemi de bilen Allah'ın huzuruna döndürüleceksiniz. O da size bütün yapmakta olduğunuz şeyleri haber verecektir.’” (Tevbe, 105)

EK

MORO MÜSLÜMANLARI ÜZERİNE*

* Bu yazı Prof. Dr. Mehmet Mahfuz Söylemez tarafından 2015 yılında İHH'nın misafiri olarak insani yardım çalışmalarına katılmak üzere bölgeye yapmış olduğu ziyaret çerçevesinde kaleme alınmıştır.

GİRİŞ

Moro'nun içerisinde yer aldığı Filipinler, Asya'nın en doğusunda 7.000 dolayında adadan oluşan bir takımadalar ülkesidir. Kuzeyinde Tayvan, güneyinde Endonezya, batısında Çin Denizi, doğusunda ise okyanus bulunmaktadır. En önemli adaları Luzon, Visayas ve Mindanao olup ülke nüfusu yaklaşık 100 milyon civarındadır.¹

Cumhuriyetle idare edilen Filipinler, ikili bir meclisle yönetilen, farklı etnik unsurlara sahip bir ülkedir. Bu etnik unsurların çoğunluğunu Malaylar oluşturmaktadır. Ancak ülkede yaklaşık yüze yakın ırk ve yetmiş civarında dilin var olduğu ifade edilmektedir. 1946 yılında bağımsızlığını kazanınca Filipino denilen ve çoğunluk tarafından kullanılan mahalli bir dili resmî lisan olarak benimsemiş olsa da ülkede İngilizce hâkim dil olarak kullanılmaktadır. Asya'nın en kalabalık Hristiyan nüfusuna sahip ülkesi olan Filipinler'de halkın %83'ü Hristiyan'dır (Katolik, Evanjelik ve Eglasia de Cris mezhepleri). Ülke nüfusunun %10'unu

¹ Abdulaziz Şerif Mimbantas, *Bangsamoro: Emcâduhu'l-mefkûde, hâdiruhu'd-demevî ve mustekbeluhu'l-bâsim*, ss. 1-2.

teşkil eden Müslümanların da kendilerine ait bir dilleri vardır ve kendi bölgelerinde, kendi dinî düşünceleri, örf ve âdetleri ile özgür bir şekilde yaşayabilmenin ve bunu ülke yönetiminde bulunan kesime de kabul ettirebilmenin mücadelesini vermektedirler.

Moro Müslümanları Tarihinden Kısa Bir Kesit

İslam dininin Filipinler bölgesine ne zaman ve kimler tarafından ulaştırıldığı hususunda bazı tartışmalar mevcuttur. Kimi araştırmacılara göre İslam bu topraklara hicri 270 senesinde Yemen'in Hadramevt bölgesinden gelen tacirler aracılığıyla girerken,² kimileri de Malezya, Endonezya veya Hindistan üzerinden ulaştığını söylemektedir. İslam dininin bölgeye doğrudan Yemen'den gelen tacirler aracılığıyla girdiğini sahih rivayetlerle ispatlamak güç görünmektedir. Ancak Yemenli tacirlerin Malezya'ya İslam'ı ulaştırdıkları müsellem bir kaziyedir. Dolayısıyla bu kutlu din, Malezya üzerinden Filipinlere girmiş olsa bile bunda dolaylı olarak Yemenlilerin katkılarının varlığı kabul edilebilir. Binaenaleyh böylece İslam'ın bölgeye Yemen üzerinden girdiği iddiası da bir şekilde tolare edilmiş olur.

Mimbantas'ın da ifade ettiği gibi, İslam dini her ne kadar Mindanao ve çevresine çok erken bir tarihte gelmiş olsa da maalesef bu dönem hakkında yeterli bilgiye sahip değiliz. Kaldı ki var olan bilgiler de birbiriyle tenakuz halindedir. Bununla birlikte miladi 1380'de Sulu'da bir İslam devletinin varlığı hemen her araştırmacı tarafından kabul edilmektedir. Rivayetlere göre yöreye gelen Şeyh Şerif Kerim Mahdûm -bu zat günümüzde halk

² Mimbantas, s. 12.

arasında Şerif Evliya olarak isimlendirilmektedir.³ İslam dininin yerli halk arasında yayılması için büyük çabalar sarf etmiştir. Onun vefatından sonra tabiri caiz ise davet bayrağını Ebubekir b. Şerif b. Muhammed Ali b. Zeynelabidin devralmıştır. Johor bölgesinden Sulu'ya gelen Ebubekir, burada bir devlet kurmayı başarmıştır.⁴ Ebubekir ile ilgili efsane niteliğinde bir öykü de anlatılmaktadır. Buna göre bölgeye geldiği zaman yörenin racası Bağında'nın kızı Prenses Beramisuli ile evlenmiş; bu evlilikten Ahmed, Alevî ve Kiyunsuvân adında üç oğlu dünyaya gelmiştir. Bunlardan Ahmed, Sabah ve Sirvak arasındaki bölgede Buruney Sultanlığı'nı; Alevî, Lanao ve çevresinde bir İslam devletini; Kiyunsuvân ise Mindanao Adası'nda başka bir İslam devletini kurmayı başarmıştır.⁵

Rivayete göre bölgeye İslam Sulu Adası'ndan yayıldığı için İslam dini ile ilgili kavramların tamamına “sulu” veya “suluç” takısı ilave edilerek kullanılmaya başlanmıştır. Bir başka ifade ile “sulu” İslam ile özdeş hale gelmiştir. Nitekim İslam dini için “Tausuc”; Daru'l-İslam veya İslam toprakları için “Luyasuc”; Arap alfabesi için -ki onlara göre İslam alfabesi idi- “Sulatsuc” ifadeleri kullanılmıştır.⁶ Modern zamana doğru gelindikçe yörenin İslam tarihi hakkında daha ayrıntılı bilgilere sahip olmaktayız.⁷

³ Salah Jubair, *Bangsamoro: A Nation Under Endless Tyranny*, Kuala Lumpur, 2014, s. 7.

⁴ Mimbantas, s. 15.

⁵ Mimbantas, s. 12 vd.

⁶ Mimbantas, s. 18.

⁷ Bu dönemin tarihi hakkında geniş bilgi için bk. Abbuud Syed M. Lingga, “Muslim Minority in the Philippines”, “Issues and Challenges for Peace and Conflict Resolution in Southeast Asia”, at Shangri-La Hotel, başlığı ile Malezya'nın Penang kentinde 12-15 Ocak 2004'te düzenlenen SEACSN Conference 2004'te sunulan bildiri metni, ty, yy. s. 4.

İspanyollar ilk kez 1521 yılında Macellan komutasında bu adalar ülkesine geldiklerinde bölgenin büyük bir kısmı Müslümanlar tarafından idare edilmekteydi. Endülüs'ü Müslümanlardan temizleyerek bu bölgeye gelen İspanyollar, burada karşılaştıkları halkın gerek inanç ve âdet gerekse hal, hareket ve tavır olarak Kuzey Afrika Müslümanlarına benzediklerini görmüş ve bunun üzerine onlara “Moro” adını vermiştir.⁸ Zira İspanyollar Kuzey Afrika'ya “Mauritania” (Moritanya), halkına da “Mauri” yani “Moro” diyorlardı.⁹ Oysaki yöre halkı kendilerini Müslüman olarak görüyor ve öyle tanınılıyordu. İspanyollar, Müslümanlara karşı yürüttükleri savaşlarda deneyimli oldukları için burada da kısa süre içerisinde kendilerine bir alan açmayı başardılar ve günümüzde Kuzey Filipin adaları denilen Luzon ile Visayas ve havalisini sömürgeleri olarak ilan ettiler. Yeni fethettikleri bu topraklara işgal kuvvetleri komutanlarından Miguel Lopez de Legaspi'nin isimlendirmesiyle o günün İspanya Kralı Filipe'in ülkesi anlamına gelen “Filipinler” adını verdiler.¹⁰

İspanyollar tarafından konan bu isimlerin ikisi de tuttu. “Moro”, Müslümanların yaşadıkları bölge için; “Filipinler” ise takımadaların tamamını kapsar halde kullanılmaya başlandı. Müslümanlar, İspanyolların kendileri için kullandıkları Moro adını, aşağılayıcı bir ifade olmadığı için kabul etmekle birlikte; ülkenin Filipe'e ait olduğunu ilan eden “Filipin” ismini hiçbir zaman kabul etmediler

⁸ Lingga, s. 2.

⁹ Kavramla ilgili geniş bilgi için bk. Jubair, s. 13 vd.

¹⁰ Robert Day McAims, *Malay Muslims: The History and Challenge of Resurgent Islam in Southeast Asia*, Michigan, 2002, s. 33; Mimbantas, ss. 28-29; Jubair, s. 12.

ve kendi topraklarına Filipinler denilmesine karşı çıktılar.¹¹ Zira onların toprakları hiçbir zaman Filipe'in ülkesi olmamış, daha-sı Filipe ve askerlerinin hâkimiyetini hiç kabul etmemişlerdi. Onların kendilerine ait coğrafyaları, sair takımadalarda konuşulandan farklı dilleri ve Filipe'e atfedilen insanların inançlarından farklı bir dinî duruşları ve inançları vardı. Bu sebeple onlar bu kavrama karşı çıktılar ve kendi arazilerini "Bangsamoro" olarak tesmiye ettiler. İki sözcükten oluşan bu ifadenin ilk kelimesi Malaycada "halk" anlamına gelirken ikincisi -yukarıda da ifade edildiği gibi- "Müslüman" anlamında kullanılıyordu. Dolayısıyla onlar kendilerini Filipinlilerden tamamen ayrı bir ulus olarak gördüler ve böyle görülmeyi istediler. Bugün hâlâ Midnanao, Sulu ve Tawi-Tawi takımadaları halkı, kendilerini bu isimle anmaktadır.¹²

Onun için bu yanlış algının düzeltilmesi ve kültürleri ile birlikte kimliklerinin tanınması için büyük bir mücadele verdiler. Neredeyse beş yüz yıldır süren bu mücadele, ilkin İspanyollara karşı verildi. Zira İspanyollar bölgeye geldiklerinde onların sadece topraklarını işgal etmediler, aynı zamanda kimliklerini reddettiler ve kendilerini zorla Hristiyanlaştırmaya çalıştılar. Bunu kabul etmeyenleri ya öldürdüler ya da bölgeyi terk etmek zorunda bıraktılar. Bunun üzerine İslam'a bağlı kalan Müslümanlar takımadaların en güney tarafına çekildiler.¹³ Buradaki coğrafya, Manila bölgesi coğrafyasına oranla daha sarp ve zorlu olduğu için İspanyollara karşı gerilla savaşı vererek varlıklarını ve öz

¹¹ Mimbantas, s. 52; Datu Michael Mastura, *Bangsamoro History and Quest for Future Statues*, ty, s. 5.

¹² Lingga, ss. 2-3.

¹³ Mimbantas, s. 29.

yönetimlerini korumayı her zaman başardılar.¹⁴ Yüz yıla yakın süren bir savaş döneminden sonra, 24 Temmuz 1645 tarihinde Mindanao Kralı Kudarat ile Lopez arasında imzalanan *Qudarat-Lopez Peace Treaty* adlı antlaşmayla karşılıklı olarak birbirlerinin varlığını kabul ettiler.¹⁵ Böylece Müslümanlar, devletlerini korumayı asırlarca başardılar. Amerikalılar bölgeye geldiklerinde buralar hâlâ büyük oranda Müslümanların hâkimiyetindeydi. Nitekim Sulu Sultanı Muhammed, Amerikalılara serbest dolaşım hakkı tanıdı ve onlarla ticari bir antlaşma imzaladı.¹⁶

19. asır dünya güç sisteminin yeniden oluştuğu bir yüz yıl olarak tarihe geçmiştir. Bir yanda dünyanın en güçlü imparatorluklarından biri olan ve aynı zamanda dünya Müslümanlarının birlik ve bütünlüğünü simgeleyen, onları âdeta bir arada tutan Osmanlı İmparatorluğu güç kaybetmeye başlarken; öte yanda Avrupa’da İspanyolların yanı sıra Fransız ve İngilizlerle Rusya giderek güçleniyordu. Aynı dönemde Amerika kıtası fethedilmiş ve buraya göçen çoğunluğunu İngilizlerin oluşturduğu insanlar, o günlerde Yeni İngiltere de denilen ve bugün adına Amerika Birleşik Devletleri denilecek olan bir devlet kurmuşlardı. ABD, kurulmasının ardından kendi iç barışını tesis edince, nüfuz alanını genişletme faaliyetlerine girişti. Bu hedefi doğrultusunda gücünü bir taraftan Latin Amerika bölgesine diğer taraftan da Uzak Doğu Asya’ya yaymaya başladı. Bu bağlamda her iki bölgede de etkin olan İspanyollarla güç savaşına girişti.

¹⁴ İspanyollara karşı verdikleri mücadele hakkında geniş bilgi için bk. Jubair, s. 40 vd.

¹⁵ Antlaşma metni için bk. Jubair, ss. 289-291.

¹⁶ Antlaşma metni için bk. Jubair, s. 292.

İspanyollar, Amerikalılarla mücadeleye güçlerinin yetmeyeceğini anlayınca 1898 yılında (Paris Antlaşması çerçevesinde) 25.000 dolar gibi sembolik bir meblağ karşılığında Filipin bölgesini Amerikalılara devretmek zorunda kaldılar.¹⁷ Bu coğrafyayı terk ederken geride yüz yıllarca savaştıkları ve yenemedikleri kahraman, ancak özgür ve aynı zamanda -kısmen dahi olsa- kendi kendilerini yönetmeye devam eden bir millet ve ülke bırakıldılar. Amerikalıların bölgeye gelişi, ilk etapta Müslümanlar arasında bir hoşnutluğa yol açtı. Zira onlar asırlardır İspanyollarla savaşıyorlardı ve Amerikalılar da İspanyollarla savaşarak bu bölgeye hâkim olmuştu. Dolayısıyla ortak düşmana sahip olmanın kendilerini yaklaştıracaklarını zannediyorlardı. Nitekim bu inançla Bangsamoro'ya gelen Amerikalılara, İspanya tarafından maruz kaldıkları zulüm, baskı, katliam ve haksızlıkları anlattılar; kimliklerinin ve bağımsızlıklarının tanınmasını talep ettiler. Ancak ABD'nin İspanya'dan hiç farkının olmadığını kısa süre içerisinde anladılar. Nitekim ABD, kudreti olmasa bile asırlardır ayakta durmayı başaran Sulu Devleti'ni 1915'te tarihe gömecek Müslümanların dostu olmadığını açıkça göstermiş oldu.¹⁸

Buradaki Müslümanların varlığını hazmedemeyen Amerikalıların bu yaklaşımının arkasında Moro Müslümanlarının İstanbul'da bulunan Halife Abdülhamid'e bağlılıkları olduğu da kaydedilmektedir. Nitekim her ne kadar ABD ile Osmanlı gerek 1. Dünya Savaşı'ndan önce gerekse savaş esnasında doğrudan karşı

¹⁷ Mimbantas, s. 30.

¹⁸ Konu ile ilgili geniş bilgi için bk. Mohd Hazmi b. Mohd Rusli & Maizatun bnt. Mustafa, "Sultan of Sulu's Sabah Claim: Reminiscence of a 'Long Lost' Sovereignty", *Journal of Social Science for Policy Implications*, March 2104, II/I, 186 vd.

karşıya gelmiş olmasa da bu iki devletin dolaylı olarak mücadele içerisinde oldukları bilinmektedir. Zira İngiltere ile Yeni İngiltere denilen ABD, birlikte hareket ediyor ve Almanya ile savaşıyorlardı. Osmanlı da Almanların müttefiki olarak bu savaşlarda yer alıyordu. Dolayısıyla Amerikalılar dolaylı olarak Osmanlı ile savaş meydanında olup onları düşman olarak tanıyordu. Bu sebeple de Uzak Doğu’da bile olsa Osmanlı’yı seven bir kitlenin varlığı ABD’yi rahatsız etmiştir. Nitekim gelişlerinden kısa süre sonra selefleri İspanyollar tarafından sürdürülen baskıcı ve inkâr politikasına dayalı yönetim anlayışını olduğu gibi devam ettirdiler.

Hasılı Amerikalılar da Bangsamoro bölgesinin demografik yapısını değiştirmek için faaliyet yürütüp daha önce İspanyollar tarafından benimsenen “*Hristiyan halkı Bangsamoro topraklarına yerleştirerek buradaki Müslüman çoğunluğu azınlık konumuna düşürme politikası*”nı sürdürmüştür.¹⁹ Daha önce İngiltere tarafından Malezya gibi Müslüman ülkelerde uygulanan bu politika; burada da zulüm, haksızlık ve gözyaşına sebep olmuştur.²⁰ Böylelikle Bangsamoro halkı kendi topraklarının birçok bölgesinde azınlık konumuna düşürülmüştür.

Bu baskıcı yönetime tahammül edemeyen, içlerinde Hacı Panglima Nuno, Datu Sakaluran, Maharaya Habing, Abdula Piang, Datu Benito gibi isimlerin olduğu Bangsamoro’nun ileri gelen Müslümanları, 1 Şubat 1924 tarihinde ABD Kongresi’ne bir mektup göndererek aşağıdaki taleplerde bulunmuştur:

¹⁹ Demografik yapının nasıl değiştirildiğini görmek için Salah Jubair’in yayınladığı ve yıllara göre nüfus rakamlarını gösteren tabloya bakmak yeterlidir, bk. Jubair, ss. 130-131.

²⁰ Lingga, s. 3.

1. Hristiyan, Müslüman veya Putperest ayırımı yapmaksızın herkese adil ve eşit davranılması.
2. Hiçbir topluluğun diğerinden üstün tutulmaması.
3. H herkese din ve ifade özgürlüğünün tanınması.
4. ABD'nin, kullandığı Bangsamoro doğal kaynaklarına mukabil, bölgenin gençlerini eğitmesi.
5. Eğitim sisteminin Amerikalı öğretmenlerin riyasetinde reforme edilmesi.
6. Kuzey Filipin adalarındaki Hristiyanların getirilip Bangsamoro'ya yerleştirilmesinden vazgeçilmesi ve Müslümanları azınlık konumuna düşürmek için planlanan politikanın terk edilmesi.
7. ABD'nin Filipin adalarına bağımsızlık verirken Müslümanları "Bağımsız Anayasal bir Sultanlık" olarak tanınması.
8. Hristiyanların her koşulda Müslümanlardan üstün tutulması politikasından vazgeçilmesi.²¹

1 Şubat 1924 tarihinde Amerikan Kongresi'ne sunulan bu şikâyet dilekçelerinin benzerleri daha sonraki süreçte de ABD başkentine gönderilmiştir. Ancak başta Sulu Kongre üyesi Ombra Amilbangsa olmak üzere Müslüman liderler tarafından irsal edilen bu şikâyet dilekçelerinin hiçbiri dikkate alınmamış, ayırımçı politikalara devam edilmiştir.²²

²¹ Jubair, ss. 298-303.

²² Jubair, s. 304 vd.

2. Dünya Savaşı yıllarına gelindiğinde bölge Amerikan sömürgeci olduğu için bu kez de Japonların saldırısına uğramış ve bu yeni dönemde Moro Müslümanları ülkelerini Japonlara karşı korumak zorunda kalmıştır. Japonya'nın yenilerek yöreden çekilmesiyle ABD daha da güçlenerek geri dönmüştür.²³

ABD, 1946 yılında Filipinlere -sözde- bağımsızlık vermeye karar vermiştir. Ancak bu dönemde yine bölge Müslümanlarına yönelik düşmanca tavrını sürdürmüştür. Merkezi Manila'da bulunan Filipinler hükümetini tanıyan ABD, bölgeden çekilmeden önce Müslümanların Filipinlerin bir parçası olduğunu ilan etmekle yetinmiştir.²⁴ Filipinlere bağımsızlık kararı verilirken Müslümanlarla hiçbir şekilde görüşülmemiş, ne bir halk oylamasına gidilmiş ne de demokratik hakları kabul edilmiş, tamamen onların iradeleri hilafına davranılmıştır.²⁵ Müslümanlara kendilerini yönetme hakkı tanımayan ABD, bu tutumuyla daha sonra başlayan iç savaşın da fitilini ateşlemiştir. Çıkar merkezli hadiselerle bakan İngiltere'nin dış politikasının bir benzerini benimseyen ABD, hiçbir yerde ilke politikası takip etmediği gibi burada da takip etmemiş ve kendi çıkarları için burada yaşayan mazlum Müslümanların sindirilmesi gerektiğini düşünmüş ve bu işi de Filipinli Hristiyanlara devretmiştir. ABD'nin yöreden çekilmesiyle başlayan bu yeni süreçte Müslümanlar önceleri iyimser davranmış, Filipin devleti ile birlikte bir arada yaşamak için çaba sarf etmişlerdir. Bu süreçte bazı Müslümanlar kurulan kimi

²³ Jubair, s. 111 vd; Mimbantas, s. 31.

²⁴ Mimbantas, ss. 31-2.

²⁵ Jubair, s. 115; Mimbantas, s. 55.

partiler içerisinde Müslümanların haklarını savunmaya çalışmış-
tır. Ancak Filipinler hükümeti, bu iyi niyetli çabaların hiçbirini
görmemiş, aksine bir inkâr ve asimilasyon politikası benimsemeyi
tercih etmiş, Müslümanlara yönelik bir etnik temizlik programını
devreye sokmuştur.²⁶ Bunun bir neticesi olarak da devlet tarafın-
dan organize edilen askerler ve Hristiyan milisler, Müslümanlara
yönelik bir dizi suç irtikâp etmişlerdir. Nitekim 17 Mart 1968 ta-
rihinde Filipin askerleri, kendileriyle birlikte aynı garnizonda
eğitim gören 64 Müslümanı öldürmekten çekinmemişlerdir. 19
Haziran 1971’de Kotabato’nun kuzeyinde, Manilî’de, bir camiye
sığınan ve aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 70 kişi
öldürülmüştür. 1970-1971 yılları arasında sadece Kotabato böl-
gesinde 300’den fazla Müslüman öldürülmüş, sayısız ev kundak-
lanmış, tarlalar tahrip edilmiş, Müslümanların harem-i ismetine
el uzatılmıştır. Bütün bunlardan sonra Müslümanlar kendi top-
rakları üzerinde bağımsız bir yapı kurmak için silahlı mücadele
kararı alarak bu dehşetin önüne geçmeye çalışmışlardır.²⁷ 1972
yılında Ferdinand Markos yönetimi tarafından bölgede sıkıyö-
netim ilan edilmiştir. Sıkıyönetim döneminde büyük bir kısmı
Müslümanlardan olmak üzere 60.000 ile 80.000 arasında insanın
ortadan kaldırıldığı kaydedilmektedir. 200.000 ile 300.000 ara-
sında Müslüman ise Sabah bölgesine göçmek zorunda kalmıştır.
Bu sebeple Müslümanlar haklı olarak ilan edilen sıkıyönetimin

²⁶ Konu ile ilgili geniş bilgi için bk. Marjanie Salic Macasalong, “The Liberation Movements
In Mindanao: Islâm As A Thrusting Force”, *IOSR Journal Of Humanities And Social Science*
(*IOSR-JHSS*) Volume 19, Issue 4, Ver. V (Apr. 2014), 1 vd.

²⁷ 1970 ile 1972 yılları arasında Mindanao Adası’nda öldürülenler için bk. Jubair, ss. 138-139.

başlıca hedefinin bir soykırım olduğuna inanmışlardır.²⁸ Bu durum zorunlu olarak Müslümanları 1968 yılından itibaren kendi teşkilatlarını kurmaya yöneltmiştir. Bu teşkilatların en önemlileri şunlardır:

Müslüman Bağımsızlık Hareketi: 1968 yılında Kotabato eski valisi Datu Udtong Matalam tarafından kurulmuştur. Hareketin hedefi Mindano ve Sulu’da bir İslam cumhuriyeti kurmaktır. Ancak hareket, liderinin 1972 yılında Manila’da başkan Markos ile görüşmesinden sonra tarihe karışmıştır.²⁹

Moro Ulusal Kurtuluş Cephesi (MNLF): Müslüman Bağımsızlık Hareketi’nden bir yıl sonra yani 1969’da kurulmuştur. Moro mücadelesinin içerisinde olan birçok grubun Malezya’nın başkenti Kuala Lumpur’da gerçekleştirdiği bir toplantı sonunda tüm grupları birleştiren şemsiye bir teşkilat olarak kurulan MNLF’nin başkanlığına Nur Misuari, başkan yardımcılığına da Selamat Haşimi seçilmiştir. Ancak Markos yönetimi ile müzakere kararı alması ve yıllarca süren başarısız görüşmeler yürütmesi, başta Selamat Haşimi olmak üzere, arkasındaki desteğin hızla azalmasına sebep olmuştur.³⁰ Hareket zaman içerisinde İslami prensiplerden de uzaklaşmıştır. Bugün hâlâ varlığını korumakla birlikte liberal bir

²⁸ Macasalong, “The Liberation Movements...”, s. 2.

²⁹ Jubair, s. 145.

³⁰ Macasalong, “The Liberation Movements...”, s. 4 vd.

çizgi takip eden hareketin Moro Müslümanları nezdinde fazla bir ağırlığı olmadığı ifade edilmektedir.

Moro İslami Kurtuluş Cephesi (MILF): Moro cihadının en önemli hareketidir. MNLF'nin Filipinler devletiyle kabul edilemez bir barış sürecine girmesi, daha da önemlisi İslami hassasiyetlerin ihmal edilmesi sebebiyle MNLF'den ayrılan hareketin dış ilişkiler sorumlusu Selamet Haşimi tarafından kurulmuştur.³¹

Yukarıda isimleri zikredilen üç hareketten Selamet Haşimi tarafından kurulanı, daha fazla öne çıkmış ve İslami mücadelenin âdeta simgesi haline gelmiştir.

Bu silahlı mücadele sonucunda Hristiyan Filipinler devlet güçleri, Müslüman Bangsamoro halkını ana vatanlarından söküp atamayacaklarını anlamış ve varlıklarını kabul etmek zorunda kalmıştır. 1972 yılından itibaren 120.000 şehit verilmiş olmasına rağmen yılmadan savaşa devam eden, ölümü âdeta hayattan daha çok seven bu kahraman halkı savaş meydanında yenemediklerini gören hükümet güçleri, onları masada ilzam etmeye çalışmış, ancak bunda da başarılı olamamıştır.³² Bütün bu ayak oyunlarından sonra Filipinler hükümeti 28 Mart 2014 tarihinde MILF ile barış anlaşması imzalamıştır.³³

³¹ Macasalong, "The Liberation Movements...", s. 7 vd.

³² Bu antlaşmalarla ilgili geniş bilgi için bk. Mimbantas, s. 36 vd.

³³ İHH Mütevelli Heyet Başkan Vekili Hüseyin Oruç Bey'in verdiği bilgiye göre, Moro Müslümanları tarafından gerçekleştirilen bu başarı, Patanili Müslümanlar için de umut olmuştur. Nitekim onlar da Tayland ile bir anlaşma zemini aramaktadır. Bu vesileyle İHH'nın diplomatik süreçleri yürütme deneyiminden faydalanmaya çalışmaktalar. Geniş bilgi için bk. *Moro: Yeni Dönemin Eşiğinde*, Dübam Yuvarlak Masa Toplantıları, İstanbul 2014, s. 47.

Bahis mevzuu özerk yapıya adını veren “Bangsamoro” ifadesi kelime olarak “Moro halkı” anlamına gelse de Müslümanların yoğun olarak yaşadıkları Filipinlerin en güneyindeki bölgeyi işaret etmektedir.³⁴ *Bagsamoro Basic Law* (Bangsamoro Temel Yasa) kitapçığında “*Mindanao Adası ile Sulu takımadaları ve Palawan Adası da dâhil olmak üzere bu takımadalara bitişik adalarda ika-met eden halka Bangsamoro halkı denir*” denilerek bölge zımnen tanımlanmış olsa da³⁵ yine de aynı metinde biraz daha tahdide gidilerek Bangsamoro’nun Lanao del Norte vilayetinde bulunan Baloi, Munai, Nunungan, Panttar, Tagoloan, Tangal belediyeleri ile Kabacan, Carmen, Aleosan, Pignawayan, Pikit, Midsayap belediyeleri, Kotabato kenti ile İsabela şehirleri ve bölgede Müslümanların yoğun olarak yaşadıkları şehirlerden oluştuğu ifade edilmiştir.³⁶ Yaklaşık 5 milyon kişinin yaşadığı bu bölgenin çoğunluğunu Müslümanlar teşkil etmektedir.

MILF ve Selamet Haşimi

Moro İslami Kurtuluş Cephesi yani kısaltılmış haliyle MILF, Selamet Haşimi tarafından kurulmuştur. 1942 yılında Mindanao Adası’nın Kotobato bölgesinde doğan Selamet Haşimi, Ezher mezunu olup eğitimini Mısır’da tamamlamıştır. Bu ülkede kaldığı on yıl içerisinde İhvan ile tanışmış ve onlardan etkilenmiştir. Yakın çalışma arkadaşlarından biri olan ve yıllarca sekreterliğini yapan, hatta vefat ettiğinde yanında bulunan, cenazesini

³⁴ Hatice Söylemez, H. Zehra Kavak, *Moro Özerklik Arifesinde*, İHH İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi, Mayıs 2014, s. 3 vd.

³⁵ bk. *Bagsamoro Basic Law*, s. 10.

³⁶ bk. *Bagsamoro Basic Law*, s. 14.

yıkayıp kefenleyen Muhammed Yakub Şuayb Bey'in bizzat verdiği bilgiye göre; Selamet Haşimi 1958 yılında hac amacıyla Suudi Arabistan'a gitmiş ve burada İslami ilimler tedris etmiştir. Mekke'de bulunduğu süre zarfında İslami ilimler noktasında yetersiz olduğuna hükmetmiş ve bilgisini geliştirmek için Kahire'ye gitmeye karar vermiştir. 1959 yılından itibaren yaklaşık on yıl kaldığı Kahire'de bir taraftan el-Ezher Üniversitesi'nin Usluluddin bölümüne devam ederken bir taraftan da başta Muhammed Gazzâlî, Seyyid es-Sabık ve Abdulvahid el-Vafî gibi dönemin meşhur ulemasından dersler almış, Kahire'nin ilmi mahfillerini dolaşarak buralardan faydalanmaya çalışmıştır.

Bu yıllar İhvan-ı Müslimin'in hem oldukça etkin hem de sıkıntılarla boğuştuğu yıllardır. Selamet Haşimi işte bu zaman diliminde İhvan ile tanışmış ve onlardan da faydalanmaya çalışmıştır, hatta bu dönemde Seyyid Kutup gibi İhvan hareketinin ileri gelenleriyle bir araya geldiği de kaydedilmektedir. Nitekim buna işaret eden Marjanie Salic Macasalong, onun özellikle Seyyid Kutup'tan etkilendiğini söylemektedir. Yine onun verdiği bilgiye göre Selamet Haşimi, Afgan cihadının önemli isimlerinden biri olan Burhanettin Rabbani ve Afgan cihadının bir başka önemli ismi olan Abdurresul Sayyaf ile aynı dönemde Kahire'de bulunmuş, bu şahsiyetlerle benzer süreçlerden geçmiş, benzer düşünceleri paylaşmıştır.³⁷

Aktif bir mücahit olan Selamet Haşimi, Kahire'de bulunduğu zaman diliminde Filipinli öğrencileri organize etmeye çalışmıştır. Bu vesileyle gizli bir şekilde *Filipinli Müslüman Öğrenciler*

³⁷ Macasalong, "The Liberation Movements...", s. 8.

Birliği'ni kurmuştur. Bu birlik resmî olmadığı için kısa süre içerisinde kapatılmış, kendisi de sorgudan geçirilmiştir. Daha sonra Güney Doğu Asya ülkeleri öğrencilerinin tamamını içine alacak şekilde bir dernek kurmaya karar vermiş ve *Güney Doğu Asya Öğrenci Konseyleri Birliği* adıyla Ezher'de okuyan öğrenciler tarafından münferit olarak kurulan bütün dernekleri çatısı altında toplayan bir üst yapı kurmayı başarmıştır. Kendisi de bu yapının uzun süre genel sekreterliğini yapmıştır. İhvan-ı Müslimin yasaklandığı için paraleli gibi görünen yapıların tamamının da ya kapatıldığı veya müntesiplerinin taciz edildiği bu yıllarda Selamet Haşimi de müteaddit defalar gözetim altına alınmıştır. Ancak o, doğrularından vazgeçmediği gibi mücadelesini burada sürdürmek için aynı zamanda yüksek lisansa da başlamıştır. Yüksek lisansının bitiminde artık Kahire'de kalamayacağını anlamış ve buradan ayrılarak Pakistan'a gitmiştir. Pakistan'da yaklaşık beş yıl kalan Selamet Haşimi burada bulunduğu süre zarfında bir taraftan Cemaat-i İslami'yi tanımaya çalışmış diğer taraftan da dünya Müslümanlarını tanımak için çaba sarf etmiştir. Hatta bu dönemde ülkemizin yetiştirdiği mümtaz şahsiyetlerden biri olan eski başbakanlardan Sayın Necmettin Erbakan ile tanışmış, onun düşünce dünyası ve hareket anlayışını da öğrenmeye çaba sarf etmiştir. Pakistan'da bulunduğu sırada yuva kuran Selamet Haşimi, Morolu bir hanımefendiyle evlenmiştir. Onun Pakistan'da bulunduğu zamanlar Filipin Müslümanları için çok zorlu yıllar olmuştur. Nitekim bu yıllar Filipinli fanatik Hristiyanların Müslümanları âdeta yok etmek için harekete geçtiği yıllardır. Müslümanlar bir taraftan

öldürülmekte diğer taraftan da yurtlarından uzaklaştırılmaya çalışmaktadırlar. Bütün bunlar mücadele heyecanı ile dopdolu olan Selamet Haşimi'yi harekete geçirmiş ve hiç zaman kaybetmeden eşini de yanına alarak memleketi Bangsomoro'ya dönmüştür. Moro'ya döndükten sonra önce Misuari ile birlikte hareket ederek Moro Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin (MNLF) bir parçası olmuştur. Daha sonra onunla ters düşerek kendisinden ayrılmış ve 1978 yılında daha İslami bir çizgide mücadele veren Moro İslami Kurtuluş Cephesi'ni (MILF) kurarak başına geçmiştir. O dönemlerde Mekke'de eğitim gören yakın dostlarından Said Bey'e yazdığı mektupta sadece gündüz değil gece de çalıştığını, zamanın yoğun olan işleri bitirmesine kifayet etmediğini söylemektedir. Ondaki bu azmi gören onlarca arkadaş hızla memleketlerine dönerek onun etrafında hale olmuş ve MILF'in başarılı olması için mücadele etmiştir.

Selamet Haşimi İhvan-ı Müslimin ile Cemaat-i İslami'den etkilendiği için bu onu mutedil bir düşünceye sevk etmiştir. Nitekim Moro Müslümanları arasında düşünsel bir çatışmanın oluşmasına müsaade etmediği gibi bütün çabasını da hep dinî doğrularını muhafazaya ve Müslüman kitlenin kendi değerleri üzerinde hayatiyetini idamesine hasretmiştir. Mütebahhir bir zat olan Selamet Haşimi, İngilizce, Arapça ve Urduca bilen bir ilim adamı olarak sadece siyasi mücadele vermemiş, aynı zamanda bilimsel çalışmalar da kaleme almıştır. Hareket fıkhi ve siyasi sahada yazdığı eserlerinin birçoğu neşredilmemiş olsa da çalışmaları yazmalar şeklinde hareketin mensupları tarafından korunmaktadır. Bu eserlerin yayımlanması Moro tarihinin bu

önemli şahsiyeti hakkında daha doğru bilgilere sahip olmamızı mümkün kılacaktır.

Selamet Haşimi, Moro'nun yüzde yüzü Müslüman olan Maravî kentinin Sumiyurânic bölgesinde vefat etmiş ve vasiyeti üzere vefat ettiği bu yere defnedilmiştir. Onun vefatı sırasında yanında bulunan sekreteri, ziyaretimiz esnasında bize şunları anlatmıştır:

“Üç gün peş peşe uçaklar tarafından bombardımana uğradık. Altı uçağın biri gidiyor diğeri geliyordu. Bunlardan kurtulmaya çalışırken hem yorulmuş hem de bitkin düşmüştük. Kendisi yaşı icabı daha da zayıf düşmüştü. Üçüncü gün öğleden sonra bir aralık abdest almak için kuyuya gitti. Oradan suyu çekti ve düştü. Kalp krizi geçirmişti ve orada da vefat etti. Vasiyeti gereği oraya defnettik. Defnettiğimiz yer Moro dağlarının sarp bölgeleridir. Buraya ulaşılması güç olsa da bazen dostlar ziyaretine gitmektedir.”

Selamet Haşimi'nin hareketi dört temel noktaya odaklanmıştır:

1. *Moro'nun İslamlaştırılması*: Selamet Haşimi bununla Bangsamoro'da yaşayan Hristiyan halka İslam dinini taşımayı amaçlamıyordu, aksine o “*Moro'nun İslamlaşması*” ifadesiyle giderek tevhidi düşünceden uzaklaştığına inandığı Moro halkının yeniden İslami prensiplere dönmesi ve hayatın her alanında İslam'ın egemen kılınması gerektiğini kast ediyordu. Nitekim ona göre bütün Müslümanların hayatlarının merkez noktasına Allah'ı yerleştirmeleri

ve bunu gerçekleştirmek için de mücadele etmeleri gerekirdi. O bunları iki kavramla izah ediyordu. Ona göre bu iki kavram MILF'in varlık nedeni olan *dava*³⁸ ve *cihad*'dı. Dava derken yukarıda çerçevesi çizilen “*tevhidî düşünceyi*” kast ediyordu.³⁹ Cihadı ise “*gerçek bir İslam toplumunu kurmak, İslami temellere dayanan bir devlet inşa etmek ve hayatın her bir noktasına ilahî bir yol ve yöntemi hâkim kılma çabası*” olarak tanımlıyordu.⁴⁰

2. *Moro halkının idari ve kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi*: Selamet Haşimi, Morolu Müslümanlar tarafından mutlaka gerçekleştirilmesi gereken önemli bir nokta olduğunu söylediği bu hedefle “*Bangsamoro devletine giden yolun taşlarının döşenmesi*”ni kastediyor ve başta *şûra sistemi* olmak üzere kendi toplumları içerisinde uygulanabilir İslami müesseselerin tamamının uygulanması için çaba sarf ediyordu.⁴¹
3. *Askerî yapının kuvvetlendirilmesi*: Marjanie Salic Macasalong, MILF'in bu konuya çok büyük bir önem verdiğini söylemekte ve ilk askerî akademinin 1987 yılında açıldığını, kısa süre içerisinde burada

³⁸ Selamet Haşimi, her Morolu Müslüman bireyin vazifesinin gerçek bir Müslüman olarak evini hakiki bir Müslüman evi, toplumunu da hakiki bir İslam toplumu haline dönüştürmek olduğunu söylemektedir, bk. Selamet Haşimi, *Bangsamoro Mujahid: His Objectives and Responsibilities*, Mindanao Bangsamoro, 2011, ss. 12-13.

³⁹ Macasalong, “The Liberation Movements...”, s. 9.

⁴⁰ Haşimi, s. 11.

⁴¹ Macasalong, “The Liberation Movements...”, s. 11.

100.000'den fazla kişinin eğitim gördüğünü, bunların %70'inin de yaşamlarını asker olarak devam ettirdiğini söylemektedir. Macasalong'un verdiği bilgilere göre özellikle Selamet Haşimi döneminde, onun Afgan mücahitleri ile olan yakın dostluğundan dolayı, 500'ün üzerinde Moro mücahidi Afganistan'a gitmiş ve orada eğitim görmüştür. Bu kişiler daha sonra bir taraftan askerî mücadelede görev alırken bir taraftan da Moro mücahitlerini eğitmişlerdir.⁴² Bugün Moro mücahitlerinin lideri olan Hacı Murat, 12 Şubat 2012 tarihinde verdiği bir mülakatta, kendi hâkimiyetlerinde olan bölgelerde silah ve askerî ekipman üretecek kapasitede atölyelere sahip olduklarını söylemiştir.⁴³ Dolayısıyla bütün bunlardan Selamet Haşimi'nin "*Askerî yapının kuvvetlenmesi*" derken cihad sahasında düşmanla mücadele kapasitesinin artırılmasını kastettiği anlaşılmaktadır.

4. *Kendi ayakları üzerinde durma*: Selamet Haşimi'nin ortaya koyduğu dördüncü hedef olan "*kendine güvenme*" ilkesiyle hareketin hiçbir şekilde bir başkasına dayanmaması, kendi başına ve kendi öz kaynakları ile hareket etmesi gerektiği ifade ediliyordu. Hareketin bugünkü lideri Hacı Murat, bir mülakatta bu ilkeyle ne kastedildiğini soranlara en çok bunu önemsediklerini, bununla müntesiplerinin kendi ayakları

⁴² Macasalong, "The Liberation Movements...", s. 12.

⁴³ Macasalong, "The Liberation Movements...", s. 12.

üzerinde durmalarını hedeflediklerini söylemekte ve şöyle demektedir: “*Gönüldeşlerimize ilkin bunu anlatıyoruz. Onun için bizim müntesiplerimiz çift-çilik, balıkçılık, ticaret, öğretmenlik vb. mutlaka bir mesleğe sahiptir ve hayatlarını oradan kazanmaktadır.*”⁴⁴ Kuşkusuz MILF bununla aynı zamanda cihad yaparken kendi insanlarına dayanmayı da anlıyordu. Nitekim Moro mücahitlerinin arasına hiçbir yabancı unsur dâhil edilmemiştir. MILF bunu çok önemsemiş, bu bağlamda teklif edilen yardımların tamamını geri çevirmiştir.

Selamet Haşimi’ye göre bu dört noktanın her biri bir diğeri kadar önemli olup biri olmadan Moro cihadının ayakta kalması mümkün değildir. Onun için bunların tamamının mutlaka hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Yakın dostlarından biri olan ve vefat ederken de yanında bulunan Abdulaziz Şerif Mimbantas onun ilkelerini yedi maddede özetleyerek şöyle demektedir:

1. *Can ve mal ile cihad*: Ona göre cihad; Müslümanların güç, kuvvet ve ihtişamlarının ayakta durabilmesi için İslam düşmanlarına boyun eğmeme ve onlar karşısında zelil hale gelmemenin tek çaresidir, dolayısıyla hiçbir şekilde terk edilmemesi gereken bir ilkedir.
2. *Bağışlamak*: Ona göre az ya da çok fark etmez, ancak bir kişi düşmanla karşılaştığında sahip olduğu ne

⁴⁴ Macasalong, “The Liberation Movements...”, s. 13.

varsa -bu canı da olabilir- feda edebilmelidir. Bunu göze almayanların izzet basamaklarını tırmanma şansları yoktur.

3. *Silahlı mücadeleyi terk etmemek:* Ona göre silahlı mücadeleyi terk ederek Kur'an'ı yücelttiklerini, onu takdis ettiklerini, onu savunduklarını düşünenler tam tersine onu yok etmektedirler. İçinden cihadın çıkarıldığı Kur'an, Allah kelamı olmaktan çıkar, kâğıt üzerine yazılan mürekkepten başka bir şey olmaz. Hatta cihadsız İslam söylemi, bu düşünceye sahip olan kişileri, bu dinin düşmanlarının elinde bir oyuncağa çevirmekten başka bir işe yaramaz.
4. *Bilgi düzeyini yükseltmek:* İslam dini yeryüzüne inen son semavi din olduğuna göre, buna inandığını söyleyen insanların da bilgide dünyayla boy ölçüşecek durumda olmaları icap eder.
5. *İslam yegâne izzet kapısıdır:* Ona göre cahiliye Arapları İslam öncesi dönemde sair milletlerle mukayese edildiğinde sıradan insanlar olmalarına rağmen İslam'ı kabul edince bu kutlu din onları dünyanın en güçlü milletleri arasına sokmuştur. Öyleyse İslam'a bağlanılması durumunda bu din bizleri de izzet sahibi kılacaktır.
6. *Sünnetullahı ittiba (başarı için çalışmak şarttır):* Ona göre bir Müslümanın diğer insanlara ulaşırken

mutlaka sünnetullahı ittiba etmesi icap eder. En önemli sünnetullah ise başarının ancak düzenli çalışarak elde edilebileceği hakikatidir. Bilinmelidir ki tevhidî düşünce ancak çaba gösterilerek yüceldiği gibi küfür de ancak mücadele edilerek yok edilebilir. Eğer sünnetullah gereği emek sarf etmeden, çalışmadan zafer mümkün olsaydı, kuşkusuz bu durum peygamberlere verilirdi. Oysaki hedeflerine ulaşmak için en çok çaba sarf edenler peygamberler olmuştur. Bu da davamız hak olmasına rağmen bizlerin de ancak çalışarak, mücadele ederek hedefe ulaşabileceğimizi göstermektedir.

7. *Şehadet*: Ona göre Allah yolunda cihad ederek ölmek, Allah'ın kulları için hoşnut olduğu en güzel ölüm biçimidir. Her kim ölümden korkar, hayatta kalmak için mücadele ederse veya zorluklardan kaçarak hayatta kalmak isterse bu tavır Allah'ın hoşnut olduğu bir tavır olmadığı gibi nasıl ölürsa ölsün onun ölümü de Allah'ın hoşnut olduğu bir ölüm biçimi olamaz. Hatta ölmemek için verilen mücadele veya ölümden korkarak yaşayanlar bir kez değil, âdeta her gün ölürlər.⁴⁵

Selamet Haşimi, arkasında bu sarsılmaz ilkeleri bıraktığı için, vefatı hareket içerisinde en ufak bir sarsıntı meydana getirmemiştir. Hatta kendisinden sonra hareketin başına getirilen Hacı

⁴⁵ Mimbantas, ss. 134-136.

Murat'ın seçilmesinde de en ufak bir çatışma yaşanmamıştır. Zira *şûra* sistemi kabul edilip işlediği, ben demekten ziyade dava dendiği, kişisel çıkardan ziyade Allah'ın hayatın merkezine yerleştirilmesi amaçlandığı için geçiş çok kolay gerçekleşmiştir. Kendisinden sonra hareketin başına geçen Hacı Murat İbrahim hâlâ bu görevi yerine getirmeye devam etmektedir.

Neredeyse iki nesli tamamen yok olmuş olmasına, yüzlerce çocuğu yetim, bir o kadar kadını dul kalmış olmasına rağmen MILF ve ona destek verenler onurlarıyla dimdik ayaktaadır. Evet, barış taraftarıdırılar ve bunu her yerde ve her şekilde dile getiriyorlar. Ancak onlar onurlu bir barışın peşinde olduklarını söylüyorlar. Her ne kadar kelimelere dökmeseler de onurlarını incitecek, kazanımlarını yok edecek, değerlerini ayaklar altına alacak bir barışa sıcak bakmıyorlar.

Barışın nimetlerini görmeye de başlamışlar. Kırk yıldır dağlarda süren bir yaşamın sonucunda barış görüşmeleri ile birlikte ilk kez şehre gelen, hayatlarında ilk kez arabaya binen, ilk kez bir lokantada oturup yemek yiyen insanlardan bahsedilmekte. Ancak bu insanlar bunca sene bu nimetlerden niye mahrum kaldıklarını da çok iyi biliyorlar. Zira onlar bunu onur ve şereflerini, dünya ve ahiretlerini korumak için yaptıklarına inanıyorlar. Tekrar savaş günlerine dönmeme niyetlerini izhar etmekle birlikte, gerektiğinde hiç çekinmeden eski hayatlarına dönebileceklerini de gözlerinden anlayabiliyorsunuz. Çok az şeyle yaşamayı öğrenmiş, dünyanın hiçbir nimetine aldanmamış, özgürlüğü için her şeyi feda etmeyi göze almış olan bu kahraman insanların onur ve yaşam mücadelesinden çok etkilenererek ziyaret ettiğimiz Hacı

Murat'ın ofisinden çıkarken insanların asıl kaybının “*kaybetme korkusu çektiği şeylerinin artmasıyla başladığını*” bir kez daha kavıyor ve bunu kendimize de tekrarlıyoruz. Bu kahraman halkın kaybedecek maddi şeyleri hiç olmamış. Evleri üç metreye üç metre; içinde bir hamak ile bir hasır ve şilte dışında bir şey yok. Bombardımanlar esnasında çoğu bu evlerini de kaybetmiş, ancak bunu da hiç dert etmemişler. Zira aynı evi birkaç saat içinde yeniden kurmayı mümkün görmüşler. Şehit olanlara “hakka yürüdü” olarak baktıkları için arkalarından göz yaşa dökmek-tense gelecek olanlara onurlu bir yaşam bırakmak için mücadele etmişler. Dolayısıyla yüzleri düne değil, hep yarınlara dönük olmuş. Bu da onları daha da güçlendirmiş.

Düne takılı kalarak yaşamadıkları için de ciddi anlamda organize bir yapı kurmayı başarmışlar. Gönüldaşlarının bulunduğu her mekânda temsilcileri olmuş. Temsilcilerle temsilcilikleri birbirine bağlayacak bir sistem geliştirmişler. Şehir köy, kasaba hatta semt ve mahallelere kadar yapılanmayı başarmışlar. Bu yapılar bir taraftan siyasi işlerden diğer taraftan askerî, hatta eğitimle ilgili işlerden sorumlu olmuş. Kendi kendine yetmeyi öğrenen MILF, cemaatle ilgili sorunları da kendi içerisinde çözmüş. Nitekim bu sorunları çözmek için kendilerinden olan yargıçlar görevlendirmişler. Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında dinî eğitim alan bu kadılar, İslam hukukunu iyi bilen kişilerden seçilmiş. Bangsamoro Müslümanları arasında baş gösteren sorunlar işte bu kadılar tarafından çözülmüş. Bir kez daha ifade edelim ki, buradaki Müslümanlar arasında yaşanan sorunlar şer'i usullere göre ve fıkha hâkim kadılar tarafından çözülmektedir.⁴⁶

⁴⁶ Macasalong, “The Liberation Movements...”, ss. 9-10.

MILF'in dikkat çekici yaklaşımlarından bir diğeri de eğitime verdiği önemdir; hangi sahada bir ihtiyaç varsa, o konuda yurt dışına öğrenci göndererek eğitim aldırılmışlar. Ancak askerî mücadelenin sürdüğü dönemlerde hiçbir şekilde dışardan mücahit ithaline gitmemiş, bu konuda gelen tekliflerin tamamını da reddetmişler.⁴⁷ Yukarıda altı çizilen *“kendi ayakları üzerinde durma”* ilkesi gereği yapılan bu uygulamanın gerekçesi ise; *“dışarıdan gelenlerin yerel şartları bilemediği, buranın kültürüne ve tarihine vakıf olmadıkları için de kendi tarih, kültür ve bilgi birikimleri ile birlikte gelecekleri ve bu durumun da yeni gelenle Moro'da bulunan çatışmasına sebep olacağı düşüncesidir. Bu ise davaya faydadan ziyade zarar verecektir. Zira birlik ve bütünlüğün tamamı tehdit altına girmiş olacaktır”* şeklinde açıklanmaktadır. Doğrusunu söylemek gerekirse gerek Bosna-Hersek gerek Çeçenistan gerekse de Suriye'ye bakıldığında bunda haksız olmadıkları kendiliğinden tebellür edecektir.

MILF'in dikkat çeken bir diğer uygulaması da kendine özgü bir siyasi mücadele yürütmüş olmasıdır. Kendilerinden olmayan Hristiyanlara zarar verilmesine karşı çıkmışlar, bir başka ifadeyle kendileriyle savaşmayanla asla savaşmamışlar, sadece askerî noktaları hedef almışlardır.⁴⁸ Mücahitlerden biri bir gün Kotabato trafosunu patlatmış. Hareketin lideri Hacı Murat bir sonraki gün radyolardan birine çıkarak bu olaydan dolayı özür dilemiş ve bunun MILF'in siyasetine, çalışma ahlakına ve dinî

⁴⁷ Hüseyin Oruç, “Filipinler’de Barışın Vakti Geldi”, *Moro Özerklik Arifesinde*, İNSAMER, Mayıs 2014, s. 26.

⁴⁸ Oruç, “Filipinler’de Barışın Vakti Geldi”, s. 26.

duruşuna uymadığını söylemiş. Böylece insanların trafodan dolayı üç gün elektriksiz kalarak zarar görmüş olmalarının sorumluluğunu da üstlenmiş. Bu hadiseden sonra bir daha benzer olaylar gerçekleşmemiş. Bu anlayış, Hristiyanlar da dâhil toplumun cepheyi sahiplenmesini ve benimsemesini sağlamış. Bugün bölgedeki Hristiyanlar bile MILF'e sıcak bakmaktadır. Hatta Kardinal dahi, başka bir alternatifin kalmadığını, MILF liderliğinde özerk bir yönetimin kurulması gerektiğini kabul etmiştir. Yine bu durum sivil Müslümanlar ile sivil Hristiyanlar arasında olası bir sürtüşmenin ve çatışmanın da önünü kesmiştir.

Zaten Moro Müslümanlarının tarihleri boyunca kendileriyle savaş meydanlarında karşılaşmayan sivil Hristiyanlara asla zarar vermedikleri Filipin halkı tarafından bilindiği için bu da Müslümanlara karşı ayrı bir sempatinin doğmasına sebep olmuştur. Esirlere karşı insanca muamelede bulunmaları da onlara karşı sempatinin artmasında etkili olmuştur. Muhafızları bile hareketin lideri Selamet Haşimi'nin *"esirlere işkence etmeyeceksiniz, eziyet etmeyeceksiniz, yediğinizden yedirecek, giydiğinizden giydireceksiniz"* dediğini bilmektedir.

Moro Barış Müzakereleri

Filipinler hükümeti ile Moro Müslümanları arasındaki barış görüşmelerinde ilk ateşkes anlaşması Libya arabuluculuğunda Trablus'ta 1973 yılında imzalanmıştır. Daha sonra 1976 ve 1996 yıllarında MNLF ile Filipinler devleti arasında anlaşmalar yapılmıştır. Bu anlaşmalarla halen devam eden özerk yönetim (ARMM) oluşturulmuştur. Ancak MNLF ile devlet arasında kalıcı bir anlaşma

sağlanamamış, MNLF Filipinler devletinin verdiği sözleri yerine getirmediğini söyleyerek yönetimden çekilme kararı almış, Nur Misuari ARMM valiliğinden istifa etmiştir.

Selamet Haşimi'nin lideri olduğu MILF, devletle barış görüşmelerini ayrı yürütmüştür. MILF, öncelikli hedef olarak bağımsız Bangsamoro'yu savunsa da anlamlı bir özerkliğe de kapılarını kapatmamıştır. 2008 yılında MILF ile devlet arasında yapılan barış anlaşması, Filipinler Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

İki yıl sonra Filipinler Devlet Başkanı seçilen Aquino, barış görüşmelerini tekrar başlatmış, 2012'de Çerçeve Antlaşma (FAB), 2014 yılında da Kapsamlı Antlaşma (CAB) imzalanmıştır. Devlet Başkanlığı Saray'ında yapılan imza törenine Başkan Aquino ve MILF lideri Hacı Murat İbrahim'in yanı sıra çok sayıda yetkili ve misafir katılmıştır. Bu törene uluslararası düzeyde de bir katılım gerçekleşmiştir. Türkiye'yi temsilen törene dönemin T.C. Dışişleri Bakan Yardımcısı Büyükelçi Naci Kuru katılmıştır. İmza töreninde Moro Barış Süreci İzleme Heyeti (TPMT) üyesi ve İHH Mütevelli Heyet Başkan Vekili Hüseyin Oruç ve İHH Yönetim Kurulu'ndan Moro temsilcisi Ömer Kesmen de hazır bulunmuştur.⁴⁹

İmzalanan barış anlaşmalarını takip edip değerlendirmek üzere bir izleme grubu kurulmuştur. Bu heyet beş kişiden oluşmaktadır. Heyetin başkanlığını Avrupa Birliği eski Filipinler Büyükelçisi Alistair Mac Donald (İngiltere) yapmaktadır. Heyet üyeleri arasında İHH'dan Hüseyin Oruç (Türkiye), Asya Vakfı'ndan Steven

⁴⁹ <http://www.ihh.org.tr/tr/main/region/moro/121/filipinlerde-savasi-resmen-bitiren-anlasma-im/2216/05/11/2015>.

Rood (ABD), *Gaston Z Ortigas* başkanı Karen Tanyada (Filipinler) ve *The United Youth for Peace and Development*'dan Rahip Kutho (Bangsamoro) yer almaktadır.⁵⁰ Heyete İHH'dan bir ismin katılması, hem İHH'yı hem de Türkiye'yi bölgede oldukça etkili hale getirmiştir.

Türkiye, Bangsamoro Barış Süreci mekanizmasında resmî olarak Uluslararası Kontak Grubu (ICG) ve Silah Bırakma Komitesi (IDB) üyesidir.

2005 yılında Mamapasano bölgesinde ABD'nin zorlamasıyla yapılan bir operasyonda 44 Filipin Özel Kuvvetler askeri öldürülünce süreç durmuştur. Barış süreci 2016'da Duterte'nin başkan seçilmesiyle yeniden başlamıştır. Ancak başkanlık sisteminin doğasından kaynaklan istikrarsızlık nedeniyle başlatılan süreçler eğer aynı başkan döneminde tamamlanmadıysa sıfır noktasına geri dönmüştür. Bugün yine aynı şekilde yeni başkanla yeni bir süreç başlatılmıştır.

Araplar Mora'ya bizden önce ilgi göstermeye başlamıştır. Nitekim Bangsamoro coğrafyası üzerinde birçok yerde cami ve okulları bulunmaktadır. Katar 1995'ten itibaren Müslümanların yaşadığı bölgelerde cami inşaatlarını sürdürmektedir. Aynı durum Suudi Arabistan için de geçerlidir. Nitekim bölgeyi ziyaretimiz esnasında kaldığımız otelde bazı Suudi vatandaşlarına da rastladık. Onlardan biri ile yaptığımız sohbette bu kişi bize Medine Şeria Fakültesi'nin Dava bölümünden mezun olduğunu ve bu bölgeye yardım için geldiklerini anlattı.

⁵⁰ Söylemez, Kavak, *Moro Özerklik Arifesinde*, s. 21 vd.

Bangsamoro'nun Demografik Yapısı

Filipin Müslümanları 13 etnik guruba ayrılmaktadır: Iranun, Magindanaon, Maranao, Tao-Sug, Sama, Yakan, Jama Mapun, Ka'agan, Kalibugan, Sangil, Molbog, Palawani ve Badjao. Bu grupların dışında Mindanao'da yaşayan değişik etnik unsurlar içerisinde de Müslüman gruplar bulunmaktadır. Nitekim Manobo, Bla-an, Higaonon, Subanen, T'boli ile diğer kabileler arasında Müslümanların varlığı bilinmektedir. Dahası bölgede hâlihazırda hızlı bir İslamlaşma yaşanmaktadır. Nitekim Abhoud Syed M. Lingga, son yıllarda Luzon, Visavay ile Mindanao Adası'nda dikkat çekecek sayıda insanın İslam dinini kabul ettiğini söylemektedir.⁵¹ Mindanao adaları ile Sulu ve Tawi-Tawi halkı bir bütün olarak kendilerini Bangsamoro olarak tanımlamaktadır. Bu etnik grupların hepsinin kendi dilleri vardır.⁵²

Filipinlerin üç bölgesinden biri olan Mindanao'nun bir bölümünde yaşayan Müslümanlar, çoğunluk itibarıyla Malay kökenlidir. Bunlarla tarihî bağları bulunan Malezya arasında diyalog hâlâ devam etmektedir. Malezya'nın hem barış görüşmelerinde aktif yer alması hem de bölgeye barış gücü askerlerini göndermesinin arkasında bu tarihî bağın önemli bir etkisi bulunmaktadır.

Savaş, beraberinde kadın nüfusta bir fazlalık meydana getirmiştir. Bu durum çoklu evlilik yapanların sayısını arttırmıştır.

Filipinlerin resmî dili İngilizce olduğu için sokaklardaki reklamların ve tabelaların büyük bir kısmı İngilizce, ancak

⁵¹ Lingga, s. 2.

⁵² Lingga, s. 2.

halk kendi arasında daha çok Tagolakça denilen bir dil konuşmaktadır.

Bangsamoro'nun Yer Altı Kaynakları

Bangsamoro yer altı kaynakları itibarıyla oldukça zengin bir bölgedir. Nitekim bu bölgede yöre halkına 200 yıl yetecek kadar petrol rezervinin bulunduğu ifade edilmektedir. *Bangsamoro Basic Law* metinlerinde yer aldığı üzere, bölgede zengin uranyum yatakları da vardır.⁵³ Keza altın yatakları ve bolca mercan yataklarının da bulunduğu yine bu metinde kaydedilmektedir. Bu zengin kaynaklar başta ABD olmak üzere birçok devletin iştahını kabartmaktadır.

Devam eden barış süreci istenildiği gibi sonuçlanırsa bölgenin zenginlikleri büyük oranda bölge yararına kullanılabilecektir.⁵⁴

Gözlemler

Arife günü (23 Eylül 2015), Kotabato'da küçük bir şehir gezisi yaptık. Pazarlarını gezerken etrafa dağılmış kurutulmuş balıklar, pirinç satıcıları, küçük manavlar, muz yaprağı satıcıları, seyyar satıcılar, Çin malları, rikşa türü araçlar, minibüsten bozma araçlar, bisiklet araçlar en çok dikkatimizi çeken şeyler oldu. Bize şehir turu yaptıran Ömer Kesmen Bey, merkezden geçerken bir yer gösterdi ve buranın Kotabato'daki en büyük park olduğunu, ramazan aylarında Müslümanların bu parkta büyük çadırlar kurduklarını ve iftar verdiklerini, ramazan etkinlikleri

⁵³ bk. *Bangsamoro Basic Law*, s. 43.

⁵⁴ bk. *Bangsamoro Basic Law*, s. 43.

düzenlediklerini, yılbaşına yakın ise Hristiyanların Noel kutlamalarını burada yaptıklarını söyledi. Dolayısıyla bahis mevzuu park özelinde gerçekleştirilen uygulama, aslında bölgedeki Müslüman-Hristiyan ilişkilerine de ışık tutmaktadır. Bu hadise tarafların birbirlerini kabul ettiklerini, birbirlerinin kutsallarına müdahale etmediklerini, kamusal alanın ortak hakları olduğunu benimsediklerini ve herkesin buradan faydalanabileceğine inandıklarını göstermektedir ki, bu da bir arada yaşayabilmenin olmazsa olmazıdır.

Şehir merkezini gezerken küçük parklardan birinde dikili olan bir heykel dikkatimizi çekti. Heykelin kime ait olduğunu sordüğümüzde Ömer Bey bunun Sultan Kuderat'ın büstü olduğunu söyledi. Bangsamoro tarihinden kesitler verdiğimiz bölümde de ifade ettiğimiz gibi, Sultan Kuderat, İspanyollarla ilk barış antlaşması imzalayan şahıstır. Dolayısıyla onun heykelinin burada olmasının aslında barış adına da sembolik bir değeri vardır. Dahası bayramın birinci günü ziyaret ettiğimiz ilçelerden biri de yine onun ismiyle anılıyordu. Bir süre önce İHH Mütevelli Heyet Başkan Vekili Hüseyin Oruç Bey, Manila'daki parklardan birinde de sultanın heykelinin bulunduğunu ve altında da millî kahramanları olduğuna dair bir yazı yer aldığını anlatmıştı. Bu da barışın aslında Filipinli Müslümanlar ile Hristiyanların ortak ümitleri olduğunu göstermektedir.

Ömer Bey'in verdiği bilgilere göre Kotabato'da sadece Sultan Kuderat değil aynı zamanda bölgeyi işgal eden ilk İspanyol komutan olan Macellan'ı öldüren Lapulapu da bir kahraman olarak kabul edilmekte. Halk arasında hikâyesi yaşatılan Lapulapu'nun adı bir balığa verilmiş. Nadir ve çok değerli olduğu ifade edilen bu

balıkla aslında Lapulapu gibi kahramanların nadir ve çok değerli olduğu ifade edilmeye çalışılmakta. Şehir turu esnasında dikkatimizi çeken mekânlardan bir diğeri de İspanyollarla savaşta kullanılan Sembolik Mağara oldu. Bu mağara ve anısının halk arasında hâlâ yaşıyor olması, İspanyollarla yürütülen mücadelenin zorluğu ve sertliğini, hatta iz bırakmışlığını göstermektedir.

Gerek başkent Manila’da gerekse Kotabato’da gezerken İspanyollar döneminden kalma birçok binaya rastlıyorsunuz. Bu binalardan bir tanesi günümüzde Kotabato belediye binası olarak kullanılmakta. Belediye binasının geniş bahçesi aynı zamanda bayram namazlarında musalla olarak kullanılmıyormuş.

Arife günü akşamı İHH’nın partner kuruluşu olan *Bangsamoro Development Agance*’nin yetkilileri ile akşam yemeği için bir araya geldik ve bayram programını gözden geçirdik. Akşam yemeği Filipinlere ait et, balık ve pirinç ile pirinç tatlısından oluşuyordu. Et yemeği ile az bir pirinç aldım. Doğrusu damak zevkime de uygun olduğunu söylemeliyim. Normalde bu coğrafyadaki yemekler bizim damak zevkimize çok uymuyor; zira Filipinler’de de bölge ülkelerinde olduğu gibi bol baharat kullanılıyor. Yemeğe otururken Morolu kardeşlerimizin arife günü münasebetiyle oruçlu olduklarını öğrendim. Bu da arife günü oruç tutma geleneğinin burada da yaşadığını gösterdi ve beni duygulandırdı.

Kurban Bayramı’nın ilk günü

Bayram günü sabah biraz erken kalktık. Türkiye’den yanımızda getirdiğimiz kahvaltılıklerle karnımızı doyurduktan sonra bayram namazını kılmak için halka açık musallaya gitmeye karar verdik. Musalla geleneği Hz. Peygamber dönemine dayanmaktadır.

O dönemde bayram namazları musalla dışında başka yerde kılılmazdı. Bu gelenek İslam coğrafyasının birçok yerinde olduğu gibi Kotabato'da da halen daha yaşatılıyor. Bayram namazına son anda yetiştiğimiz için en arkada saf tuttuk ve vaazı dinlemeye başladık. Hoca efendinin konuşması Macindavonaca olduğu için hiçbir şey anlamasak da Hz. İbrahim ve İsmail'in zaman zaman adlarının geçmesi, bazen Mekke ve Arafat'ın adının zikredilmesi vaazın kurban ve Kurban Bayram ile hac hakkında olduğunu anlamamıza yetti.

Bayram namazından sonra ilk durağımız önce İHH'nın partner kuruluşunun merkezi oldu. Buradan bazı görevlileri de yanımıza alarak Bangsamoro'nun lideri Hacı Murat Bey'in merkez olarak kullandığı Darapanan'a doğru yola çıktık. Etraf son derece güzeldi. Muz bahçeleri, Hindistan cevizleri, mango ve papaya ağaçları ve adını bilmediğimiz değişik ağaç ve bitkilerle kaplı yemyeşil yerlerden geçerek Sultan Kudarat'a, burada mücahitler tarafından korunan kampa ulaştık. Bu arada bölgedeki tek fabrikanın Çinlilere ait bir maya fabrikası olduğunu öğrendik.

Binlerce askerin yaşadığı, sağlıklı sollu kulübelere oluşan bu kampta mücahitlerin aileleri ile birlikte yaşıyor olması bize Hz. Ömer döneminde Kufe ve Basra garnizonu kurulurken askerlerin aileleriyle garnizona yerleşmesini hatırlattı. Onlar da gözleri arkada kalmasın diye ailelerini yanlarına almıştı. Burada da aynı felsefenin yaşatıldığını gördük. Yaşam alanları muson yağmurları dikkate alınarak bir buçuk veya iki metre kadar yerden yükseltilerek inşa edilmişti. Yükseltme için yarım metrekarelik bir kütük yere çakılmış, üzerine bir buçuk veya iki metre uzunluğunda

ağaç kütükleri konulmuş, onların üzerine de dört metreye dört metre kadar bir oda ile odaya girişte, dışarda yarım veya bir metrelik bir antre yapılmıştı. Sadece kampta değil, neredeyse mücahitlerin hayatlarını idame ettikleri mekânların tamamında evler bundan ibaretti. O kulübelerden birinin içine bakmak için izin aldık, içerisinde ev eşyası diyebileceğiniz hiçbir şey yoktu; ne sergi, ne kanepe ve benzeri oturulacak bir mekân ne de buzdolabı vb. ev eşyası diyebileceğiniz bir şey vardı, hatta yatacak yatak bile yoktu; tavandan sarkıtılmış bir veya iki hamak hepsi bu. Bu hamaklar yatak görevi görmekte idi. Mutfak ise girişteki antreden müteşekkildi. Yemekler antrede pişiriliyor ve içeri getiriliyordu. Banyo ve tuvalet de yoktu. Banyo için dışarısı kullanılıyormuş. Dışarıda banyo yapan birden fazla insanı görmemizin sebebi de bu imiş. Tuvalet için de ya kampların merkezinde yer alan camilerin tuvaleti ya da çevredeki orman kullanılıyormuş.

En basit ev eşyalarından dahi mahrum olan bu insanların kalıcı ve muhteşem mekânlar inşa etmemelerinin tek nedeni fakirlik değil, olamaz da. Bunun nedenlerinden en önemlisi, yaşamlarını savaş içerisinde sürdürmek zorunda kalmaları. Bangsamoro Âlimler Birliği (*Heyetu'l-Ulemai'l-Baksamoro*) Genel Sekreteri Sait Bey evinin üç kez Filipin askerleri tarafından yok edildiğini anlatmıştı. Kuşkusuz benzer durum diğer Müslümanlar için de geçerlidir. Dolayısıyla bu insanlar en asgari şartlarda yaşamayı öğrenmişler. Eşleri ve çocukları yanlarında olduğu için gözleri arkada değil, onlarla birlikte mücadele ediyor ve gerektiğinde birlikte ölüyorlar. Yaklaşık beş yüz yıldır yani beş asırdır, burada durum bundan ibaret. Atalarından devraldıkları hayati

çocuklarına devretmişler. Onun için çocuk diyebileceğiniz mücahitler de var, yaşı seksenin üzerinde olan ve hâlâ cihad meydanında bulunanlar da. Hayatın en azına talip olan, bir başka ifadeyle kaybedecek çok fazla şeyi bulunmayan insanlara boyun eğdirmek mümkün değildir. Kaybedecek şeyi çok olanlar, hayata daha fazla tutkun olurlar.

Kampa ulaştığımızda bizim için gayet güzel bir sofra hazırlanmış olduğunu gördük. Ancak bizler daha önce kahvaltı yaptığımızdan hiç zaman kaybetmeden Hacı Murat ile görüşmeye gittik. Görüşmeden sonra Müslüman kardeşlerimizin kurbanlarına şahit olmak için kurban kesilen bölgeye vardık. Mücahitlerin kurban kesme ve taksim etme usulleri alışık olduğumuzdan biraz farklıydı. Hayvanları bellerinde taşıdıkları eğri bıçaklarla kestikten sonra karınlarını yardılar ve içkembeler çıkarıldıktan sonra derisini yüzmeden parçalayarak poşetlediler. Neden deriyi yüzmediklerini sordüğümüzda derinin de yendiğini söylediler. Zaten burada deri işleme atölyeleri bulunmadığı için yüzmek de bir anlam ifade etmiyormuş. Etler kesildikten sonra yere serilmiş olan muz ağacı yaprakları üzerine dizildi. Son derece temiz ve nezih olan bu usulde, iş bittikten sonra çıkan atıklar derhâl doğaya geri iade ediliyor.

Burada her yerde gördüğümüz bambu ağacı ise âdeta mucizevi bir bitki. Kısa süre içerisinde büyüyen ve dümdüz uzayan bu ağaç her işte kullanılıyor. Oturak, evlerin duvarları, kerestesi, tavanı, elektrik direği, çadır direği, etrafta varsa çit vb. hep bu ağaçtan yapılıyor. Onun için her tarafta bu mucize ağaca rastlıyorsunuz.

Bangsamoro halkı aslında eti çok seviyor, ancak çok bulunan bir şey değil, bu sebeple daha çok balık ve pirinç tüketiyorlar. Meyve de var doğal olarak, ancak sebze az. Hayvancılık yapılmasına rağmen süt, peynir gibi hayvansal ürünler çok nadir bulunuyor. Peynir pek bilinmiyor. Ömer Bey şehir merkezinde ikamet ettiği halde süt ihtiyacını üç saatlik bir mesafede bulunan bir köyden keçi sütü olarak karşıladığını söylemişti. Bu da sütün şehirde çok nadir bulunduğunu gösteriyor. Etrafta sığır, manda, keçi görülmesine rağmen koyun hemen hemen hiç yok. Oysaki bu coğrafya koyuna oldukça elverişli, ancak orman olduğu için daha çok keçi yetiştirildiğini görüyoruz. Etrafta dev mandaların aksine son derece küçük, minik keçilerle karşılaşıyorsunuz.

Bangsamoro bölgesinde hayat son derece pahalı ve zor. Şehirde bir tütün fiyatı 40TL'ye tekabül ediyor. Elma buralarda çok nadir ve kıymetli, tane usulüyle satılıyor; tanesi yaklaşık 1,5TL civarındaymış. Portakal da yetişmiyor, o da dışarıdan ithal ediliyor. Hele hele şeftalinin kilosunun 75TL civarında olduğunu öğreniyoruz. Zaten bunlar ancak çok zenginler tarafından satın alınabiliyormuş. İnsanların çoğu bunlara hiç yaklaşmıyor. Halk çok kanaatkâr, çok azla iktifa etmeyi öğrenmişler, örneğin burada bir adamın yeterince pirinci varsa yanına katık olarak balık koyabildiğinde ondan daha mutlusuz olmadığı gibi zengin bile sayılıyor. Bangsamoro toprakları son derece verimli, her taraf pirinç tarlaları ile dolu ve yılda üç kez ürün alınabiliyormuş.

Zaman zaman hafif dinse de hep devam eden yağmur altında kurbanlarımızı kestik, dağıttık ve yeniden yola düştük. Buralarda sürekli yağmur yağdığı için yollar asfalt yapılamıyor. Zira yağmur

asfaltı kaldırıyor. Onun yerine beton yollar yapılmış, binlerce ton çimento kullanılarak yapılan yolların kimisi gayet geniş ve güzel, ancak yüzde doksanı gidiş-geliş olmak üzere iki şeritten oluşuyor. Kamplar ve dağlık bölgelerde ise hemen hemen hiç yol yok.

Darapanan Kampı'ndan kurbanlarımızı dağıtmak üzere Gambar Kampı'na geçiyoruz. Magindana bölgesinin Kapuntalan belediyesine bağlı olan Gambar, bir nehrin hemen kenarında yer alıyor. Yağmur durduğu için burada çok güzel ve düzenli bir kesim gerçekleştirdik. Beton bir zemin üzerine serilen etler, ellerindeki numaralarla bir düzen içerisinde gelen mücahit aileler arasında pay edildi. Kamp yerinde çevredeki kulübelere göre son derece güzel bir cami ve hemen yanında da yine beklenmedik bir şekilde tuvalet vardı. Caminin yanında okul olarak kullanılan dört tarafı açık, üstü örtülü bir mekân inşa edilmiş; içerisinde derme çatma sıralar vardı. Tahtaların üzerinde burada yakın zamanda ders işlendiğine şahitlik eden yazılar duruyordu. Bunlar dışında buranın bir eğitim kurumu olduğunun başka en ufak bir alameti yoktu.

Kampın etrafındaki evlerden birinin içini gördük. Tek göz olan evde sadece yerde serili duran bir hasır ve tavana asılı yatak niyetine kullanıldığı söylenen bir hamak vardı. Evin içinde tuvalet yoktu. Büyük ihtimalle caminin tuvaleti kullanılıyordu. Çok güzel, âdeta Allah'ın özene bezene yarattığı bu coğrafyada savaşın getirdiği bu yokluklar inşallah bir gün yerini çok büyük bir uygarlığa teslim edecek, bu yörenin Müslüman ve mazlum halkı da hak ettiği hayata ve hürriyete kavuşacak.

İkinci gün

Sabah saat altı gibi kalktık. Kahvaltıdan sonra İHH'nın partner kuruluşuna gidip burada diğer gönüllülerle buluşarak yola koyulduk. İlk hedef Bedir, Ömer ve Afgan kamplarının bulunduğu Talayan bölgesi idi. Buradaki Afgan Kampı özellikle dikkatimi çekmişti. Yanımızdakilere kampın adını nereden aldığını sorduğumda Afganistan cihadına giden mücahitlerin geri döndüklerinde bu kampı kurduklarını, bundan dolayı da kampın böyle tesmiye edildiğini öğrendim. Kotabato'ya yaklaşık iki saat mesafede olan kampa son derece yorucu bir yolculuktan sonra ulaşabildik. İki saatlik araba yolculuğunun ardından bir patikaya geldik. Ondan sonra da araçtan inip yarım saat kadar çamurlu bir yolda yürüdük. Sonunda nehre ulaştık, ayakkabılarımızı çıkarıp nehirden geçtik, daha sonra da çamur patikayı takip ederek kampa vasil olduk. Bizi kampın komutanı Beşir Bey karşıladı. Son derece düzgün bir Arapça konuşan Beşir Bey çok mütevazı biri. İlk anda hiçbir şekilde kampın komutanı olacağını tahmin edemediğimiz bu değerli şahsiyet o mütevazı ve vakur duruşu ile bizimle sohbet ederken kendisinin kampın İslami ilimlerini organize eden ve hemen yanımızda bulunan camiye imamlık yapan bir âlim olduğunu düşündüm. “Caminin imamı siz misiniz?” diye sorunca o, mütevazı kişiliği ile “Sayılır.” dedi. Biraz sonra çocuklara uygulanan eğitim sistemi hakkında bazı sorular sorduğumuzda, “Bana yüklenen görevin ağırlığından dolayı bunları çok fazla bilemiyorum.” dedi. O zaman komutan olduğunu anladım. Pakistan Karaçi’de bulunan İslam Üniversitesi’ne bağlı

Şeria'yı bitirdikten sonra memleketine dönmüş ve cihad bayrağını devralmış. Emrinde 5.000 mücahidin bulunduğu bu mütevazı, ama bir o kadar da vakur âlimle yaptığımız sohbet çok etkileyici idi. Sohbet esnasında özetle şunları söyledi:

“İnsanlarımız beş yüz yıldır kendi değerleri, özgürlükleri ve inançları için savaşıyor. Moro'daki savaş, yeryüzündeki en uzun süreli savaş olarak kabul ediliyor. Moro halkı hiçbir yabancıya ve kendi dininden olmayanlara boyun eğmemiştir. Eğmeyecektir. Moro halkı teslim olmak nedir bilmez. Bizler Türkleri çok seviyoruz. Benim çocukluğuma kadar bizde okutulan kitapların tamamı Halife Sultan Abdülhamid'e dua ile biterdi. Hutbelerimizde halifeye dua edilirdi. Hilafet inşallah yine sizde hayat bulacaktır. Bizler bugüne kadar hep cihadla meşgul olduğumuzdan yerleşik hayatı ve kültürü bilmiyoruz. Barış dönemi bizim için fetihtir. Ancak barışa çok alışkın da değiliz. İnşallah sizlerin yardımıyla barış kalıcı hale gelirse bunun da üstesinden geleceğiz. Bu sene eğitim almaları için Türkiye'ye otuz kadar öğrenci gönderiyoruz. İnşallah bunun devamı da gelecektir. Sizi burada görmekten çok memnunuz ve devamlı gelmenizi arzu ediyoruz. Erbakan Hoca'yı tanıyoruz. Rahmetli Selamet Haşimi kendisinden çok bahsederdi.”

Bu sohbetten ve bilhassa onun kişiliğinden çok etkilendiğimi bir kez daha ifade etmeliyim.

Yağmur altında kurbanları keserken hanım kardeşlerimizin gayreti, çalışkanlığı ve fedakârlığı dikkatimizi çekti. Buradaki bir kardeşimize, “Maşallah Moro’nun mücahit hanımları beylerinden aşağı kalmıyor.” deyince “Tabii ki geri kalmayacağız, gerektiğinde biz de elimize silah alarak onlarla birlikte savaştık.” dedi.

Afgan Kampı’ndaki kurban kesim işlemleri tamamlandıktan sonra nisan ayına kadar çatışmaların devam ettiği Mamasapano bölgesine geçtik. Buradaki mücahit kardeşlerimizle de bir araya gelip hem onları tanımak hem de kurban ikram ederek dualarını almak istedik. Yağmur altında yaklaşık iki saat süren bir yolculuktan sonra aracımızdan indik ve bir kilometrelik bir yürüyüşün ardından kanolarla yarım saatlik bir nehir seyahati sonrası kamp alanına ulaşmayı başardık. Cuma saatine yakın bir zamandı. Her tarafımız çamura bulanmış bir vaziyette cuma namazına gittik. Hoca efendi vaziediyordu. Ne söylediğini anlamasak da seri ve düzgün konuşmasından iyi bir hatip olduğu anlaşılıyordu. Burada Morolu Müslüman kardeşlerimizle cuma namazını kıldıktan sonra hoca efendi ile biraz sohbet ettik. Kendisi üniversiteyi Moro’da okumuş, Arapçayı da burada öğrenmiş. Sohbetin ardından Ömer Kesmen Bey, kurban dağıtmak üzere Mehmet Kaya Beyefendi ile birlikte sahaya giderken orada bulunan yaklaşık 200 kişiye hitaben kısa bir konuşma yapmamızın iyi olacağını söyledi. Bunun üzerine kendilerine Arapça olarak Türkiyeli olduğumuzu, uzak bir ülkeden geldiğimizi ama onlardan farklı olmadığımızı, aynı ümmetin parçası olduğumuzu, kendilerine Türkiyeli Müslüman kardeşlerinin sevgilerini, dualarını ve selamlarını getirdiğimizi söyledim. Arapça yaptığım bu konuşma

hoca efendi tarafından yerel dile çevrildi. Mesaj yerine ulaşmıştı, muhataplarımızın yüzünde zaten var olan beşâşetin daha da yayıldığını fark ettim. Bizleri kendilerinden ayırmayan bu insanlara biz de kardeşlik ve muhabbetimizi ulaştırmış olduk. Biraz sonra hoca efendinin babası ve eski mücahitlerden yaşlı bir bey ile kampın komutanı gelerek bizi selamladı. Komutan Arapça biliyordu. Zaten Moro mücahitlerinin komuta kademesinde olanlarının çoğu İslami ilimler tahsil etmiş âlim insanlardan seçilmiş kimselerden oluşuyor.

Üçüncü gün

Kominpilan Kampı'na gitmek için kahvaltıdan sonra yola koyulduk. Kamp, Kotabato şehir merkezine yaklaşık bir saatlik mesafedeymiş. Araçlarımızı şehrin hemen yanından geçen nehrin kenarına park edip her biri on kişiye yakın yolcu taşıyan motorlu kanolara bindik. Kanolarla nehir boyunca ilerlerken aslında genelde Filipinler'in, özelde ise Moro ve Moro Müslümanlarının gerçek durumunu müşahade ettik. Nehrin iki yanında, ağaç kütüklerinin üzerinde birkaç metre yükseltilerek kurulmuş kilometrelerce uzanan derme çatma kulübelerin önünden geçtik. Bir an da olsa bu kulübelerde yaşayan insanların hayatlarına, sırlarına, gizlerine tanık olduk. Çattığı bir tahtanın üzerinde banyo yapmaya çalışan bir adam, nehrin o çamurlu ve kirli suyu ile çocuklarına banyo yaptırmaya çalışan bir anne veya banyo yapmaya gayret eden bir hanımefendi; nehirde çamaşır yıkayan kadınlar; balık tutmaya ve o günkü rızkını elde etmeye çalışan insanlar, nehre dönmüş

abdest tazelemeye çalışan bir delikanlı, yüzen çocuklar, pencere gibi bir açıklıktan sarkan anne ve babalar, derme çatma balkonlarda yemek yapmaya çalışan kadınlar iç ürpertici bir şekilde duruyorlardı. Nehir boyunca muttali olduğumuz bütün bu manzaralar, bu ülkenin gerçeği ve bu güzel ülke bu gerçeğiyle birlikte âdeta tarihin bir kenarında varlığını idame ettirmeye çalışıyor. Nehirde devam eden yolculuğumuz bu ülkenin bir başka gerçeğini daha fark ettiriyor: erozyon. Nehirde yüzen bloklar halindeki bitki kümeleri, henüz kopmuş gelen muz ağaçları veya yöreye ait diğer ağaçlar hep bu erozyonun şahitleri olarak nehrin üzerinden akıp gidiyordu. Suyun bu kadar çamurlu olması bile erozyonun başlı başına kanıtıydı. Dolayısıyla bu insanları gelecekte bekleyen en önemli sorunlardan birinin de erozyon olacağı anlaşılıyor. Tabii ki toprağı korumak kadar onu verimli kullanmak da önemli, burada toprağın çok verimli kullanıldığı da söylenemez. Toprağın ıslahının yanı sıra hangi bölgede nelerin ekilebileceği konularına da yoğunlaşılması gerekiyor. Bu sorunun çözülmesi sadece yöre insanı için önemli değil; bu sorun çözüldüğünde burası başka birçok bölgenin daha besin ihtiyacını karşılar hale gelecektir. Kaldı ki barış süreci tamamlandıktan sonra yöre insanına insan gibi yaşayabileceği uygun yaşam alanlarının inşası da gerekecek. Zira mevcut şartlarda buradaki yaşam gerçekten de çok zor. Her ne kadar buradaki insanların yüzünde en ufak bir şikâyet belirtisi olmasa da hatta mutlu ve hallerinden memnun oldukları yüzlerinden okunsa da bölgedeki durum anlattıklarımızdan başka bir şey değil.

Bir saatlik bir yolculuktan sonra ulaştığımız kampta küçük bir mescidin önünde bizi bekleyen kamp komutanı ve etrafındaki mücahitler tarafından karşılandık. Zaten kampa gelirken yolun yarısından itibaren mücahitler bize kanolarıyla eşlik etmişti. Kampa onlarla birlikte girmiştik. Kampta kalan yaklaşık 300 ailenin temsilcileri bizi büyük bir sevgi ve muhabbetle karşıladı. Bize bir de ikram hazırlamışlardı. Bir masa kurulmuş, masanın üzerine her birimiz için baş tarafı bir pipetin içine geçebileceği şekilde kesilmiş Hindistan cevizleri konulmuştu. Ben hayatımda ilk kez orijinal, kendi kabından Hindistan cevizi suyunu burada içmiş oldum. Tatlı olduğu için çok fazla içemesem de gayet lezzetliydi. Kabuğu ikiye böldüğünüzde içinde bir veya iki santimden biraz daha kalın bir zar var. Son derece yumuşak olan bu zar da gayet lezzetli. Anlaşılan Hindistan cevizi durdukça bu zar kalınlaşıyor ve bizim baharat olarak kullandığımız hale geliyor.

Kampta bulunanlar daha önce kesilip hazırlanarak poşetlenmiş olan etlerini askerî bir disiplin içerisinde hiçbir kargaşaya meydan vermeyecek şekilde dikkatle aldılar. Gözlerinde bize dua ve minnetin yanı sıra kardeşlik de vardı. Bu da Anadolu insanının ne büyük işler yaptığını bir kez daha hissetmenize sebep oldu.

Akşam Bangsamoro Âlimler Birliği Genel Sekreteri Said Selendip Bey ile bir araya geldik. Onun verdiği bilgiye göre Âlimler Birliği rahmetli Selamet Haşimi tarafından kurulmuş. Teşkilatın dört kuruluş amacı bulunmakta:

1. Bangsamoro âlimlerinin birliğini sağlamak.
2. Bu âlimler arasında koordinasyon oluşturmak.

3. Cihadı desteklemek ve halkı sömürge sistemine karşı faaliyete geçirmek, eğiterek aktif hale getirmek.
4. Ümmet arasında var olan fitnenin Moro Müslümanları arasında yayılmasına mani olmak.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, Moro Müslümanları arasında başta Suudi Arabistan, Mısır, Pakistan, Sudan ve Libya olmak üzere farklı İslam ülkelerinde eğitim gören âlimler var. Bu âlimler memleketlerine döndüklerinde ister istemez eğitim gördükleri ülkelerin düşünce birikimini, kültür anlayışını ve dinî duruşunu da beraberlerinde getirmişler. İşte Selamet Haşimi bu farklılıkların bir çatışmaya dönüşmemesi için Moro âlimleri arasında bir yeklik ve teklîğin; bir başka ifade ile bir hedef ve hayal birliğinin oluşmasını sağlamak amacıyla bu yapıyı kurmuş. Birliğin 300 civarında hanım, bunun birkaç katı kadar da erkek üyesi bulunuyor. Merkezi Kotabato olmak üzere organize olan Bangsamoro Âlimler Birliği'nin Müslümanların yaşadığı her yerde ofisi var. Bu âlimler bölgelerinde bulunan Müslümanların dinî sorunlarıyla ilgileniyor. Kendi içerisinde organize olan bu birliğin dünyadaki diğer birliklerle pek bağı bulunmuyor. Yusuf Karadavi'nin liderliğini yaptığı Dünya Müslüman Âlimler Birliği ile bazı görüşmeleri olmuş, ancak resmî üyelikleri gerçekleşmemiş. Selendip Bey'in verdiği bilgilere göre 11 Eylül hadisesinden önce Araplar Bangsamoro'ya hem ilgi gösteriyor hem de yardım hususunda çok istekli davranıyorlarmış. Ancak 11 Eylül'le birlikte her şey bıçak gibi kesilmiş. Hatta Arap *Hilal-i Ahmer* teşkilatı bile yardımı kesmiş. Bangsamoro Âlimler Birliği ile ilgili Said Selendip

Bey'in şu sözleri konunun hassasiyetinin anlaşılması noktasında oldukça dikkat çekiciydi:

“Şayet âlimler arasında ihtilaf olursa, her bir hoca efendi başka bir şey söylerse bu durumda halk ‘Âlimlerimiz bu haldeyse biz cahiller ne yapalım!’ der ve bu da onlar arasında bir taraftan anlaşmazlık bir taraftan da ümitsizlik ve ye’sin doğmasına sebep olur.”

Bu sözler üzerine keşke bu bilinç düzeyi bütün Müslüman âlimlerde olsa diye düşünmekten kendimizi alamıyoruz. Said Hoca'nın verdiği bilgilere göre Moro Müslüman Âlimler Birliği bazı alt birimlere bölünerek hizmet veriyormuş:

1. *Araştırma ve Tercüme Dairesi:* İslami ilimler ve özellikle fıkhi konularda araştırmalar yapan bu daire, aynı zamanda gerektiğinde yurt dışında yapılan çalışmalarını da tercüme ediyor.
2. *Planlama Dairesi:* Teşkilatın daha iyi çalışması için gerekli planlamaları yapıyor.
3. *Eğitim Dairesi:* İslami bir eğitim planlamak, gerektiğinde eğitim birimlerinin teşkili ve faaliyetlerinin organizasyonunu yapmak gibi işlerle uğraşıyor.
4. *Yardım Dairesi:* İhtiyacı olanlara yapılacak yardımlar bu daire tarafından organize ediliyor.

Said Hoca'ya Türkiyeli Müslümanlardan neler beklediklerini sorduğumuzda şunları söyledi:

“Sizler halifenin ülkesindensiniz. Babalarımız hutbelerinin sonunda Sultan Abdülhamid’e dua ederdi. Bizler sizin deneyimlerinizden faydalanmak istiyoruz. Gerektiğinde bazı kurslar düzenlemek suretiyle birikimlerinizden istifade etmek istiyoruz. Allah’a şükürler olsun artık yalnız değiliz (Ömer Bey’i göstererek esprili bir şekilde. ‘Ömer var’ dedi. Sonra ciddileşerek) Türk kardeşlerimiz var. Size bir şey söyleyeyim mi, sizin et dağıttığınız bu insanların çoğu yılda sadece bir kez et yiyor.”

Bu görüşme bu seyahat kapsamında buradaki son çalışmamız oldu ve ertesi gün Türkiye’ye doğru yola çıktık.

“Güney Filipinler’de
Bangsamoro Müslümanlarının
verdiği silahlı mücadele ne
sadece Moro Müslümanlarının
toplumdaki meşru
konumlarının mücerret bir
savunmasıdır ne de gasp
edilmiş topraklarında somut bir
arazi sahipliği davası veya
meşru bir özerklik meselesidir.
Bilakis, Bangsamoro
Müslümanlarının kendi
vatanlarında İslam adına kendi
ayakları üzerinde kuracakları
bir yönetim sisteminin inşası
mücadelesidir.”

Bu eser, Moro İslami Kurtuluş
Cephesi’nin çekirdek kadrosuna
yönelik Cephe’nin kurucusu
Selamet Haşimi’nin verdiği bazı
önemli dersler ve eğitimlerdeki
konuşmalarının bir araya
getirilmesiyle oluşturulmuştur.

ISBN 978-605-5260-17-0

9 786055 260170